

succulenta

MAANDBLAD VAN DE NEDERLANDS-BELGISCHE VERENIGING
VAN LIEFHEBBERS VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN

Tephrocactus weberi var. deminutus

Rausch var nova (zie blz. 251)

Foto W. Rausch

ISSN 0039-4467

65ste JAARGANG
No. 12
DECEMBER 1986

PHYLLO-sofie

P. VAN VEEN

Voor de laatste maal in dit jaar vraag ik uw aandacht voor een onderwerp, passende in het kader van deze rubriek. Weet u nog, wat het doel en streven was van mijn palavers? Ik wil het in uw herinnering terugroepen, we zouden ons bezighouden met de interne propaganda. Of dit tot nu toe gelukt is, weet ik niet, doch het bestuur heeft me nog niet teruggefloten, zodat ik op de ingeslagen weg voortga. Ik was van plan om thans de inkoop van zaden te behandelen, doch bij de voorbereiding van dit onderwerp stuitte ik op zoveel interessante feiten, dat ik hiervoor eerst uw aandacht vraag.

In de gele bijlage van dit nummer treft u de zaadaanbieding aan van ons Clichéfonds. Dat is iets vanzelfsprekends en de liefhebbers die willen zaaien wachten met spanning op het assortiment dat door onze vereniging aan haar leden wordt aangeboden. Succulenta heeft een aantal instellingen, waarvan ieder lid wel eens heeft gehoord of gelezen. Eén hiervan is het Clichéfonds.

Eigenlijk een gekke naam voor een buitenstaander en vele leden staan bij die naam verder niet stil. Het is evenwel de oudste instelling van onze vereniging en ze werd in 1932 door (o.a.) mej. **J.J.E. v.d. Thoorn** opgericht met het doel om uit de opbrengst van de verkoop van door de leden geschonken zaad van succulente planten de cliché's voor het maandblad te betalen. Mej. **v.d. Thoorn** heeft zelf het beheer gevoerd over dit Clichéfonds tot 1958, een unieke prestatie, waarvoor het toenmalige bestuur haar het erelidmaatschap heeft aangeboden. Hoe het verder is gegaan met het Clichéfonds wil ik hier niet uiteenzetten. Belangstellenden verwijs ik naar de artikelen van de heer **J. de Gast**, die in 1979 een historisch overzicht samenstelde naar aanleiding van het 60-jarig bestaan van onze vereniging. Van belang in dit verband vind ik nog slechts, dat uit de notulen van de jaarvergadering van 1978 (Succ. '78, p. 180) blijkt, dat de heer **J.A. Schraets** het beheer in handen heeft genomen en dat hij dit vandaag de dag nog steeds doet. Speciaal wil ik hierbij vermelden, dat er vrijwel nooit klachten zijn over het Clichéfonds en dat wil voor de als aarts-kankeraars bekend staande Nederlanders toch wel wat zeggen.

Twee conclusies kunnen hieruit getrokken worden: a) kankeraars zijn geen lid van Succulenta of b) de heer **Schraets** en zijn medewerkers doen hun werk voortreffelijk. Ik houd het bij het laatste.

Natuurlijk kan de heer **Schraets** al het werk niet alleen verzetten. In de gele bijlage van het februari-nummer 1986 trof ik de volgende zin aan: "Hoewel de medewerkers van het Clichéfonds tot op heden reeds ca. 25.000 porties zaden hebben verzonden, zijn er van een groot aantal soorten toch nog vrij veel porties in voorraad". Stelt u zich dat eens voor, het aftellen in porties van 20 zaden, in zakjes doen, sorteren, verpakken en verzenden. En waarvoor geschiedt dit alles? Natuurlijk ten gerieve van de eigen leden. Maar daarnaast moet ook vermeld worden, dat Succulenta wel vaart bij de activiteiten van het Clichéfonds. Uit de laatste jaarcijfers (over het jaar 1985) bleek dat de baten die via het Clichéfonds aan Succulenta toevloeien, maar liefst f 9.460,77 bedroegen, terwijl aan litho-kosten f 11.974,93 werd uitgegeven. Anders gezegd: het grootste gedeelte van alle fraaie kleurenillustraties wordt betaald uit de opbrengst van het Clichéfonds. Hierop past slechts één slotwoord: HULDE!

De Gast 33A, 9801 AB Zuidhorn

NIEUWBESCHRIJVING

Tephrocactus weberi var. **deminutus** Rausch var. nov.

W. RAUSCH

Caulis 2-5 aggregati, ad 70 cm longi et 12-14 mm diametientes, radice brevi napiformi, virides; costis 5-7, in gibberes sexangulos, 5 mm longos et 5 mm latos, planos dissolutis; areolis sulcate in superiore parte gibberum incisus, 2 mm longis, albo-tomentosis; aculeis marginalibus ex inferiore parte areolae enascentibus, 4 (-6), 2-3 mm longis, accumbentibus; aculeis centralibus e superiore parte areolae orientibus, 1-4, irregulariter patentibus, validioribus et subarcuatis, ad 25 mm longis; aculeis omnibus fuscis (rarius flavidis ad albis). Floribus 1-3 terminalibus, 30 mm longis et 30 mm diametientibus; ovario conico, 10 mm longo et summo 10 mm diametiente, viridi, in gibberes 3 mm longos et 3 mm latos, 5-6 angulos, planos, summo areolam parvam lanuginosam, aculeis paucis setaceis obsitam gerentes diviso; phyllis perigonii exterioribus spatulatis, ca. 6 mm latis, aurantiacis, medio-viridistriatis; phyllis perigonii interioribus spatulatis, ad 10 mm latis, subundulatis, serratis, aurantiacis (vel luteis) et rubicunde lineatis; receptaculo late-infundibuliformi, ca. 5 mm longo, filamentis e toto receptaculi latere orientibus, luteis, rubro-acuminatis, stylo crassissimo 15 mm longo, albo, stigmatibus 6, obscure-coccineis. Fructu seminibusque Tephrocacti weberi (Speg.) Backbg. modo.

Patria: Argentina, Salta, ab Amblayo in meridiem spectans, 2.400 m alt.

Typus: Rausch 241, depositus in Collectione Plantarum Succulentarum Municipali Turicensi, Helvetia.

Beschrijving:

Lichaam struikvormig met takjes van 2-5 segmenten; segmenten ovaal tot enigszins gestrekt, 70 mm lang en 12-14 mm in doorsnede, groen. Korte peenwortel.

Ribben op de segmenten 5-7, verdeeld in zeshoekige, 5 mm lange en brede, vlakke knobbels.

Areolen verzonken-groefvormig, 2 mm lang, met wit vilt, op het bovenste deel van de knobbels.

Randdorens 4-6, aanliggend, 2-3 mm lang; **middendorens** 1-4, afstaand, hard, stekend, soms iets gebogen, tot 30 mm lang; alle dorens roodbruin, bij uitzondering ook geel of wit.

Bloemen 1-3 aan de bovenkant van een segment, 30 mm lang en breed; **vruchtbeginsel** kegelvormig, 10 mm lang en aan de bovenkant 10 mm in doorsnede, groen, spiraalvormig in 3 mm lange en brede, vijf- tot zeshoekige, vlakke knobbels verdeeld, aan de bovenkant van elke knobbel een bruinviltige areool waarop 5-9 bruine, tot 4 mm lange dorens; **buitenste bloembladen** spatelvormig, tot 6 mm breed, geel tot oranje met een groene middenstreep; **binnenste bloembladen** spatelvormig, tot 10 mm breed, iets golvend en met franje aan de rand, oranje (ook geel), roodachtig geaderd, van binnen lichter; **meeldraden** geel, naar boven toe oranje tot rood, kegelvormig om de stamper staand; **stamper** dik, geel of wit; **stempel** rood, met 5-6 stempellobben.

Vrucht en **zaad** gelijk aan die van *Tephrocactus weberi* var. *weberi* (Speg.) Backbg..

Groeiplaats: Argentinië, provincie Salta, ten zuiden van Amblayo op een hoogte van 2400 m. **Holotype** gedeponeerd in de Städtische Sukkulentsammlung van Zürich onder nummer R 241.

In het algemeen komen *Tephrocactus* in onze verzamelingen niet overvloedig voor, misschien omdat ze weinig bloemen voortbrengen. Een oorzaak voor het slechte bloeien kan het klimaat hier zijn, dat zeer sterk verschilt van de meestal extreme omstandigheden op de groeiplaats. Een verheugende uitzondering vormen de hier beschreven planten; ze bloeien ook bij ons

regelmatig. *T. weberi* var. *deminutus*, gevonden in 1968 op een gezamenlijke tocht met Dirk van Vliet, onderscheidt zich van de var. *weberi* door de veel kleinere segmenten (bij de var. *weberi* tot 20 cm), de kleinere habitus (bij var. *weberi* tot 50 cm) en het geringer aantal dorens.

Beschreibung:

In kleinen Gruppen von 2-5 Gliedern mit 70 mm Länge und 12-14 mm Durchmesser, grün mit kurzer Rübenwurzel, Rippen 5-7, in 6-eckige, 5 mm lange und breite, flache Höcker geteilt, Areolen vertieftfurchig am oberen Teil der Höcker sitzend, 2 mm lang, weißfilzig, Randdornen 4-6, anliegend, 2-3 mm lang, Mitteldornen 1-4, abstehend, hart-stechend, manchmal etwas gebogen, bis 30 mm lang, alle Dornen rotbraun, selten auch gelb oder weiß. Blüten zu 1-3 am Scheitel der Triebe erscheinend, 30 mm lang und 30 mm Durchmesser, Fruchtknoten kegelförmig, 10 mm lang und oben 10 mm Durchmesser, grün, spiralgig in 3 mm lange und 3 mm breite, 5-6eckige, flache Höcker geteilt, welche oben eine kleine, braunfilzige Areole tragen mit 5-9 braunen, bis 4 mm langen Dornen. Äußere Blütenblätter spatelig, bis 6 mm breit, gelb bis orange mit grünen Mittelstreifen. Innere Blütenblätter spatelig, bis 10 mm breit, etwas wellig und gefranst, orange (oder auch gelb) mit rötliche Adern, innen heller. Staubfäden gelb und oben orange bis rot, kegelförmig um den Griffel stehend, Griffel dick, gelb oder weiß, Narben 5-6, rot. Frucht und Same ähnlich *Tephrocactus weberi* (Speg.) Backbg.

Enzianweg 35, 1224 Wien-Aspern, Oostenrijk

*
* *

Een vetplantje voor het raam (21)

W. STERK

Aloe bowieana Salm-Dyck (Syn.: *Chamaealoe africana* (Haw.) Bgr.)

De naam *Chamaealoe* betekent dwergaloe; het is dan ook een klein plantje, waarvan de blaadjes nog geen tien centimeter lang zijn. Deze smalle blaadjes hebben lichtere vlekjes en voelen ruw aan. Langs de rand staan kleine tandjes. De breed uitlopende bladscheden vormen samen een soort bol. Dikwijls worden onderaan uitlopers gevormd, maar ook niet-spruitende exemplaren komen voor.

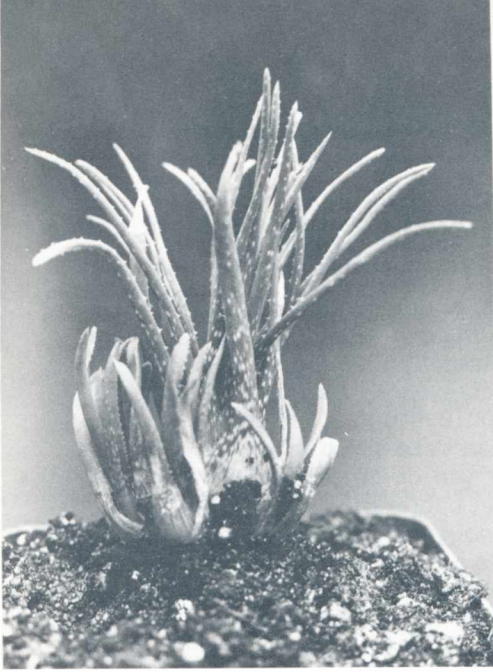
Het bloemstengeltje kan tot 20 cm lang worden. De één centimeter lange bloempjes staan daaraan met een kort steeltje en zijn wit met wat groen en soms iets rose of geel. Bij het begin van de bloei steken alleen de meeldraden naar buiten. Als die het stuifmeel bijna kwijt zijn komt de stempel naar buiten. Deze moet wel door het stuifmeel van een ander exemplaar bestoven worden om vruchtjes met goede zaden te kunnen leveren.

Het zaad kiemt in het algemeen goed. Zaaïen is de beste manier van vermeerderen. Als het meevalt kunnen de zaailingen na een à twee jaar bloeien, al zijn er plantjes bij die eerst gaan spruiten en daardoor later bloeien, soms pas na vier jaar. We kunnen de spruiten het best aan de plantjes laten zitten om aardige zoden te krijgen, zoals in de natuur.

Het is een weinig opvallend plantje, dat merkwaardig genoeg in heel veel boeken over succulenten te vinden is. Bij een serie over o.a. kleine Aloë's mag deze merkwaardige soort zeker niet ontbreken. We vinden deze plantjes alleen in botanische tuinen en in gespecialiseerde verzamelingen.

De verzorging geeft weinig problemen, ze groeien in iedere voor succulenten geschikte grond. Ze kunnen beter niet in te felle zon staan; schaduw verdragen ze eveneens. Ze moeten zeker in de zomer voldoende water hebben. Bij mij bloeien ze in september-oktober.

Reeds in 1824 is de soort door Haworth beschreven als *Bowiea africana*. De beschrijving van het geslacht *Bowiea* door Haworth is door Harvey over

Aloe bowieana

Foto: L. Bercht

Bloeiwijze van *Aloe bowieana*

Foto van de schrijver

het hoofd gezien toen hij in 1867 in Curtis' Botanical Magazine *Bowiea volubilis* publiceerde. Deze laatste is de bekende plant met grotendeels bovengrondse bol en klimmende stengel met groenwitte bloempjes in de zomer. *B. africana* was in 1905 zo bekend, dat Berger, hoewel niet geheel volgens de regels, met de naam *Chamaealoe* dit kleine plantje van een nieuwe geslachtsnaam voorzag.

Er zijn echter geen voldoende taxonomische redenen om voor deze soort een apart geslacht te handhaven. Salm-Dyck had dit reeds onderkend en de plant voorzien van de naam *Aloe bowieana*; de soortaanduiding *africana* was al vergeven binnen het geslacht *Aloe*.

Onder de naam *x Alchamaloe* Rowley zijn hybriden van deze soort met andere *Aloe*-soorten bekend. Zo bestaat er een *Alchamaloe* cv. 'Marianne North', een kruising tussen deze soort en *Aloe ballii*. Ook een kruising met *Aloe humilis* schijnt te bestaan. Ik heb deze hybriden nog nooit gezien en waarschijnlijk zijn ze tot nu toe in ons land niet te vinden.

Wie eens wil experimenteren met het kruisen van kleine Aloë's, kan met dit kleine, gemakkelijk groeiende plantje mogelijk nog interessante nieuwe cultivars doen ontstaan. Voorwaarde is natuurlijk dat we de uit kruising voortkomende zaailingen afzonderlijk opkweken en als ze de moeite waard zijn, van een naam voorzien. Het moeten dan wel plantjes zijn die spruiten, zodat ze goed vermeerderd kunnen worden.

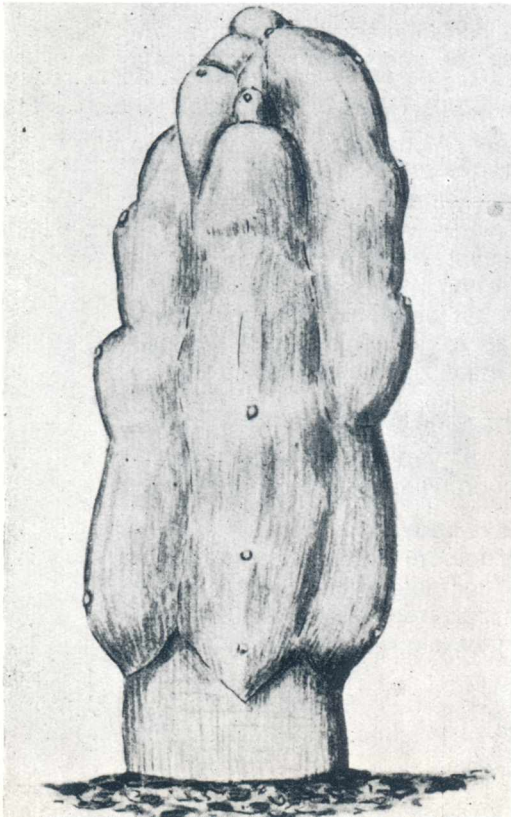
Er zijn vooral in Engeland kruisingen tussen kleine *Aloe*-soorten tot stand gebracht. Merkwaardig is, dat het meestal niet lukt van deze hybriden zaad te winnen, door welke bestuiving dan ook. Ik hoop hierop later nog eens terug te komen.

Een paar opmerkingen bij het artikel "Sierra de Calmelli" (Succulenta 1986 nr. 1, p. 10)

FREDDY LAMPO

In dit artikel heeft de schrijver het over o.a. *Lophocereus schottii* var. *nickeleanus*. Deze variëteit is echter nergens terug te vinden. Wel is een variëteit (of vorm) bekend onder de naam 'mieckleyanus'. Deze plant werd door Wilhelm Weingart in het 'Monatsschrift der Deutschen Kakteen-Gesellschaft', 1931, blz. 189-191 beschreven als *Cereus mieckleyanus*. Emil Heese, die rond de eeuwwisseling in Berlijn een der grootste cactus-kollekties van Europa bezat, was van plan deze soort te noemen naar W. Mieckley, de toenmalige cactusverzorger van de botanische tuin in Berlijn-Dahlem. Toen Heese echter kort vóór het uitbreken van de Eerste Wereldoorlog kwam te overlijden, had de plant nog altijd geen naam. Van Heese's planten kwamen er 3 terecht bij Frantz De Laet, 1 bij Walter Mundt en 1 bij W. Mieckley. Mieckley stuurde op 29 juli 1914 een stuk van deze plant naar Weingart. Die maakte er een tekening van (zie bijgevoegde reproductie) en publiceerde de nieuwe soort, mét de tekening, zoals gezegd pas in 1931.

Dat de planten van deze soort "areolen noch doornen" zouden hebben moet ik tegenspreken. Zonder areolen zou deze soort zelfs geen cactus kunnen zijn! Ook op de tekening van Weingart zijn duidelijk enkele areolen te zien. Ze zijn wel onregelmatig verdeeld en slechts heel in het begin zijn ze villig. Spoedig worden ze kaal om tenslotte nog maar een vlekje op de epidermis te vormen. Bij hoge uitzondering komt er wel eens iets wat op een doortje lijkt uit een areool te voorschijn. Weingart zelf ontdekte in juni 1919 bij de firma Haage & Schmidt in Erfurt op aldaar gekweekte planten in een areool een korte borsteldoorn en in een tweede zelfs een anderhalf millimeter lang wit doortje.

De op de foto als *Lophocereus schottii* afgebeelde plant is m.i. niet de forma 'mieckleyanus', maar wel de forma 'monstruosus' of, zoals William Taylor Marshall ze noemde: 'forma monstruosus obesus'. De mieckleyanusvorm is wel iets slanker dan de afgebeelde plant en meestal zijn de ribben nog wel (zij het soms moeilijk) te herkennen. Later verdwijnt bij de mieckleyanus-vorm deze 'jeugd-monstruositeit' en de plant vormt dan min of meer normale, 4 tot 5-kantige zuilen waarop ook de bloemen verschijnen.

Baja-kenners hebben mij verteld dat er in gans Baja California slechts een viertal planten van *L. schottii* fa. *mieckleyanus* zouden voorkomen; van de robustere fa. *monstruosus* zouden dat er - gelukkig - heel wat meer zijn.

Kopie van de afbeelding van *Cereus mieckleyanus* in *Monatsschr. der DKG* 1931.

Mammillaria-reeksen nader bekeken - Ancistracanthae

(2)

THEO NEUTELINGS

2.1. **Mammillaria barbata** Engelmann (1848)

(Synoniemen: *M. garessii* Cowper (1970), *M. morricalii* Cowper (1969), *M. santaclarensis* Cowper (1969)).

Plantkenmerken:

Plantelichaam: bolvormig, sterk spruitend, tot 16 cm hoog, 3-5 cm ϕ , axillen kaal of met een weinig wol.

Randdoorns: 16-60, bij oudere planten in 2 rijen, wit, gelig of roze, sommige met bruine punt, stijf, recht, 5-12 mm lang.

Middendoorns: 1-4, stijf, aan de punt omgebogen, soms één of meer submiddendoorns gelijk aan de randdoorns maar wat korter, 5-18 mm lang, geel aan de voet, rood- tot donkerbruin.

Bloem: 15-25 mm lang, 15-20 mm ϕ , groenig tot strokleurig, witachtig tot roze-oranje, buitenste bloemdekbladen bewimperd (= barbatus).

Vrucht: groenig tot purperrood, 10-12 mm lang.

Zaad: donker roodbruin.

Lau-nummers:

- 649: Cosihuariachi, Chihuahua
- 700: Santa Clara-canyon, Chihuahua
- 1077: Chihuahua-stad, Chihuahua
- 1078: Metachic, Chihuahua
- 1079: Yepachic, Chihuahua

Deze soort groeit op schaduwrijke hellingen in rotsspleten waar zich wat humus heeft verzameld. Naar de in 1969/70 door Cowper beschreven drie taxa hebben D. en A. Zimmerman een uitvoerig onderzoek gedaan. Het blijkt dat ze alle drie, net als *M. barbata*, onder dezelfde ecologische omstandigheden in Chihuahua groeien. Zij menen dan ook tot de gevolgtrekking te mogen komen dat deze door Cowper beschreven taxa behoren tot *M. barbata*. Een mening die zowel van Brack als door Hunt volledig gedeeld wordt. In Pilbeams boek "Mammillaria, a collector's guide" staat een vergelijkingsfoto van deze drie taxa afgedrukt. Hoewel het een zwartwitafbeelding is, kan men geen wezenlijk verschil tussen de planten bespeuren.

2.2. **Mammillaria viridiflora** (Britton en Rose (1923)) Bödeker

(Synoniemen: *M. chavezii* Cowper (1963), *M. orestera* Benson (1969)).

Plantkenmerken:

Plantelichaam: bolvormig, spruitend, tot 10 cm hoog, axillen kaal.

Randdoorns: 13-21-41 of meer, 6-18 mm lang, dun, wit, borstelachtig, soms behaard.

Middendoorns: 1-4, 8-31 mm lang, soms behaard, roodbruin, minstens één aan de punt omgebogen.

Bloem: 17-35 mm lang, 12-45 mm ϕ , wit tot doorzichtig aan de randen, zeer variabel van kleur: groenig, gelig, wit of roze, (viridiflorus = met groenachtige bloem), buitenste bloemdekbladen behaard, 4-11 stempellobben.

Vrucht: 6-22 mm lang, 4-13 mm ϕ .

Zaad: zwart.

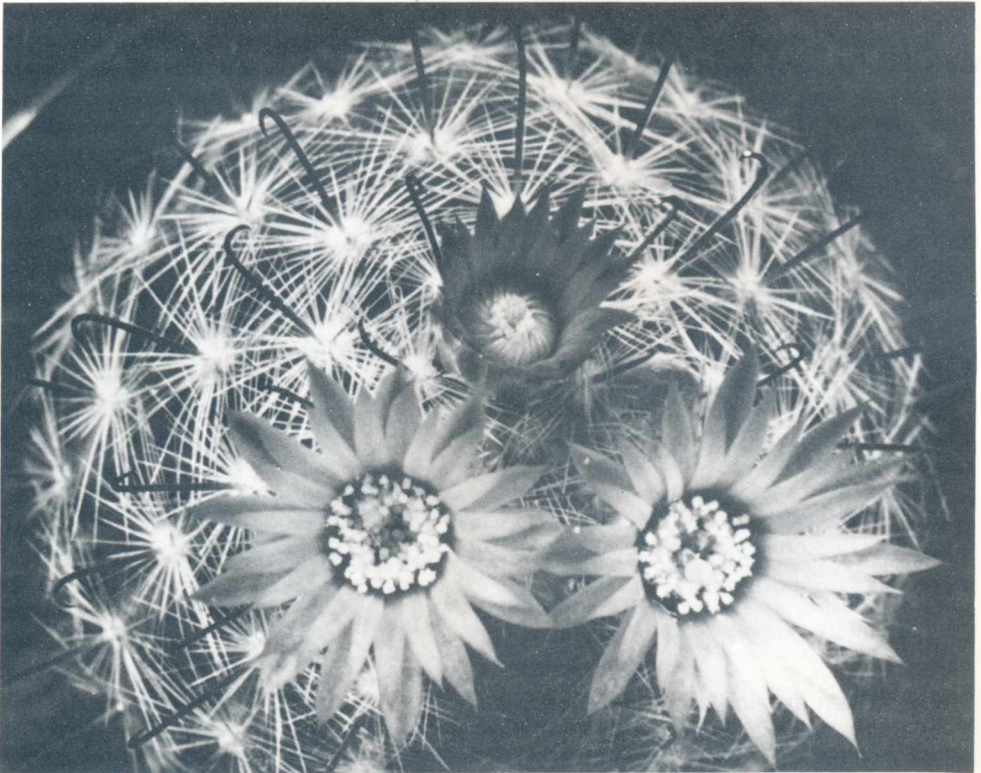
De planten groeien op zanderige granietbodems van hoge heuvels en berg-hellingen in eikenbossen en langs bosranden, op een hoogte van 1500-2100 m.

Mammillaria viridiflora

Foto's van de schrijver

Mammillaria barbata

Tussen *M. chavezii* (syn. *M. oresteria*) en *M. viridiflora* zijn de verschillen minimaal. Mammillaria-specialisten zien dan ook heden ten dage geen aanleiding meer voor het erkennen van meer dan één soort.

2.3. **Mammillaria wrightii** Engelmänn (1856)

Plantkenmerken:

Plantelichaam: overwegend enkelvoudig, plat bolvormig tot licht zuilvormig, 5-6 cm Ø, axillen kaal.

Randdoorns: 12-14, 8-12 mm lang, wit, dun, borstelig.

Middendoorns: 2-4, waarvan minstens één aan de punt omgebogen, 18-22 mm lang, bruin, donkerbruin of bijna zwart.

Bloem: tot 25 mm lang, tot 25 mm Ø, purper tot magenta, randen purper tot roze; stempel groenig of gelig, zelden roodachtig; buitenste bloemdekbladen behaard.

Vrucht: 14-28 mm lang, 11-26 mm Ø, ei-bolvormig, purperachtig.

Zaad: zwart.

De planten groeien in graslanden en langs bosranden in kleigrond op heuvels, hoogte 1500-2400 m.

Als deze soort niet bloeit, dan lijkt ze qua uiterlijk op *M. zephyranthoides*, niet alleen vanwege de plat-bolvormige lichaamsbouw en de fijne, witte, dunne randdoorns, maar ook de tot 20 mm lange, slanke tuberkels wekken een dergelijke associatie. Door de slanke tuberkels lijkt het plantelichaam veel minder compact dan dat van *M. wilcoxii*. Lyman Benson beschouwt *M. wilcoxii* als een variëteit van *M. wrightii* en zegt in zijn boek "Cacti of the United States and Canada" dat beide in uiterlijk gelijk zijn. Deze uitspraak kan ik niet onderschrijven.

Galmeidijk 49, 4706 KL Roosendaal

(wordt vervolgd)

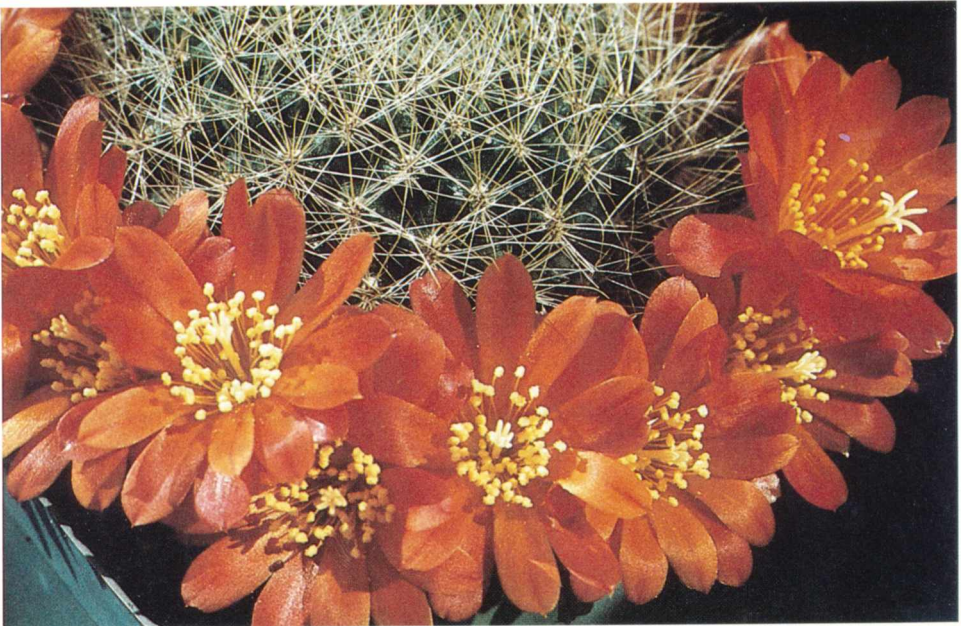
*
* * *

Rebutia kozelsky nomen nudum, **mogelijk een kruising van *Rebutia senilis* subsp. *senilis***

P.N. AARSEN

Rebutia kozelsky

Foto van de schrijver

In november 1978 kwam ik in het bezit van een *Rebutia* onder de naam 'kozelsky'. De plant zou gekweekt zijn uit zaad, geleverd door de firma Köhres te Darmstadt. Zij bezat alle destijds door Buxbaum (1967) beschreven kenmerken van een *Rebutia* in engere zin, te weten: een afgeplat bolvormig lichaam met nauwelijks ontwikkelde, spiraalsgewijs verlopende ribben, opgebouwd uit afgestompt kegelvormige knobbels; betrekkelijk slappe doornen; trechtervormige bloemen met onbehaarde schubblaadjes op het vruchtbeingsel en de bloembuis; onbehaarde vruchten; konisch mutsvormige zaden die glimmend zwart zijn, daar de fijnknobbelige testa niet bedekt is met een zaadhuid; een door een vooruitstekende, witte stropholus opvallend hilum. Algemeen is bekend dat de taxonomen nog steeds geen eensluidende mening hebben over de indeling van het geslacht *Rebutia* K. Sch. sensu lato (= in wijdere zin). Buining en Donald (1963) hebben dit geslacht verdeeld in de ondergeslachten *Rebutia* en *Aylosteria* en deze weer elk in drie secties. Buxbaum (1967) wijzigde deze indeling, hij schrapte de ondergeslachten en erkende de secties *Rebutia*, *Aylosteria*, *Digitorebutia*, *Cylindrorebutia* en *Setirebutia*. De sectie *Setirebutia* is synoniem met Backeberg's *Medioblobivia* sectie *Medioblobivia*. Volgens Donald (1984) wordt heden ten dage de in feite monotypische sectie *Cylindrorebutia* tot de sectie *Setirebutia* gerekend. Aan de hand van elektronenmicroscopisch zaandonderzoek kwam Donald (1984) tot de conclusie dat het geslacht *Rebutia* K.Sch. sensu lato waarschijnlijk heterogener is dan aanvankelijk werd gedacht en hij stelde voor dit geslacht weer op te splitsen in de drie afzonderlijke geslachten: *Rebutia*, *Aylosteria* en *Medioblobivia*. In dit artikel zal nog de systematische indeling van Buxbaum (1967) worden gevolgd.

Terugkerend tot *Rebutia kozelsky* nom. nud., die, zoals vermeld, qua kenmerken in de sectie *Rebutia* thuis hoort en wel in de subsectie *Rebutia* daarvan. De planten van deze subsectie onderscheiden zich doordat de stijl en meeldraden niet vergroeid zijn met de binnenwand van de bloembuis en doordat ze zelffertil zijn. De naam *kozelsky* is een inhoudsloze naam, in het Latijn 'nomen nudum', daar de plant waarop zij betrekking heeft, niet volgens de regels van de International Code of Botanical Nomenclature is beschreven. De vraag is dan ook: 'welke *Rebutia* is deze plant?'

Donald en Brederoo (1975) hebben de bij de sectie *Rebutia* (subsect. *Rebutia*) ingedeelde planten in drie groepen verdeeld, namelijk de *minuscula*-, *senilis*- en *xanthocarpa*-groep. De laatste groep onderscheidt zich van de beide andere door:

1. een gele vrucht, zoals de naam aangeeft;
2. kortere en stijvere doornen, die geringer in aantal zijn (15-20);
3. bloemen met een kortere bloembuis, waardoor de totale lengte 25-30 mm is.

De planten van zowel de *minuscula*- als de *senilis*-groep hebben:

1. een oranje tot rode vrucht;
2. 20 tot 30 langere en slappere doornen;
3. langere en bredere bloemen; in de *senilis*-groep hebben de bloemen een langere bloembuis (15-20 mm) en langere perianthbladen (18-25 mm) dan in de *minuscula*-groep.

De in 1978 verkregen *Rebutia*, die helaas in 1984 is verrot, droeg volgens mijn aantekeningen 20 tot 24 witte, glasachtige, borstelige doornen per areool. Tussen deze 5 tot 20 mm lange doornen waren geen middendoornen te onderkennen. De 4 cm lange oranje bloemen hadden een onbehaarde bloembuis van 12 tot 20 mm lang en een diameter van gemiddeld 3

mm. De tepalen eindigden in een spits. De beige meeldraden droegen gele helmknoppen; de stijl, die niet met de bloembuis was vergroeid, droeg een 7- tot 8-delige gele stempel. De bruinrode vrucht was platronde (diameter 7 mm) en had een puntig uitsteeksel ter plaatse van de bloemrest. De zwarte zaden waren mutsvormig en iets kleiner dan 1 mm. Volgens deze kenmerken behoorde de plant onmiskenbaar tot de senilis-groep.

Zaad van de bovenvermelde plant werd gezaaid in 1980. Momenteel zijn hiervan ongeveer 70 planten in cultuur. Bijna de helft van deze planten heeft een bedoorning als van de moederplant, terwijl de andere helft een lichtgroene bedoorning heeft. Deze is voorts iets langer en daardoor iets dichter. De bloemkleur wijkt niet af van die van de moederplant. De vruchtkleur van de enkele planten die verleden jaar voor het eerst hebben gebloeid, is bruinrood tot oranje. De zaden zijn ongeveer 2 mm, dus langer dan van de moederplant. De resultaten van deze zaaioproef duiden er op dat het om heterozygote planten gaat, althans voor wat betreft de kleur van de bedoorning. Op zich is dit niet zo verwonderlijk, daar volgens Donald en Brederoo (1975) ook bij andere senilis-vormen zoals *iseliniana*, *kesselringiana* en *schieliana*, de kleur van de bedoorning varieert van geel en oranjebruin tot zuiver wit. Desondanks hebben deze onderzoekers gemeend de senilis-vormen, mede op grond van de kleur van doornen en vruchten, te moeten rangschikken in twee ondersoorten, namelijk de subspecies *senilis* met witte bedoorning en orangerode tot rode vruchten, en de subspecies *chrysacantha* met gele bedoorning en gele tot oranje vruchten.

De vraag met welke senilis-vorm de onderhavige plant het meeste overeenkomt, is uiteraard moeilijk te beantwoorden. Mogelijk is deze Rebutia een kruising met een plant uit de subspecies *senilis*. Opgemerkt moet worden dat volgens opgave van Fearn en Percy (1981) geen vindplaatsen bekend zijn van de vele in de literatuur beschreven senilis-vormen, uitgezonderd die van de onvervalste *Rebutia senilis* f. *senilis*. Het zijn waarschijnlijk alle kweekproducten, en zo ook de hier besproken plant.

Literatuur:

- Buining, A.F. en Donald, J.D. (1963), Sukkulantenkunde, 7/8: 99.
Buxbaum, F. (1967), in Krainz, Die Kakteen, Lief. 37; 1.10.1967.
Donald, J.D. en Brederoo, A.J. (1975), Ashingtonia, 2: 42.
Donald, J.D. (1984), persoonlijke mededeling.
Fearn, B. en Percy, L. (1981), in The genus *Rebutia* 1895-1981. Abbey Brook Cactus Nursery, Matlock, Derbyshire, pp. 67-69.

Duistereweg 7, 8431 VT Oosterwolde

*
* * *

BOEKBESPREKING

Christmas Cacti/Weihnachtskakteen door A.J.S. McMillan. Verlag Urs Eggli, Erlenbach, Zwitserland, 16 pag., 10 kleurenfoto's, 1985.

Dit kleine boekje behandelt de geschiedenis van het geslacht *Schlumbergera* (inclusief *Zygocactus*) en aansluitend de cultuur en vermeerdering van de tot dit geslacht behorende soorten. Dit gedeelte is tweetalig geschreven, zowel in goed leesbaar Duits als Engels. De literatuurlijst is alleen in het Engels evenals de sortimentslijst van de hybriden. Alles is vrij overzichtelijk geschreven.

Het boekje is te verkrijgen bij de uitgever: Urs Eggli, Lerchenbergstrasse 19, CH-8703 Erlenbach tegen een prijs van Sfr 11 (zonder verzendkosten) of bij Rainbow Gardens voor \$5.95.

Frank Süplie

Het geslacht *Pterocactus* (slot)

J. LAMBERT Ir. A.I.GX.

Nauw verwant met de twee voorgaande is *P. gonjianii*. Dit is een zodenvormende soort met een dikke knolwortel die tot 15 cm lang en 6 cm in doorsnede kan worden. De ondergrondse stengels zijn roomkleurig en kunnen tot 15 cm lang worden; ze splitsen zich op grondniveau in een aantal bovengrondse stammen. Deze zijn cilindrisch, niet vertakt en hebben een lengte van 5 à 10 cm en een doorsnede van 1-1,5 cm; de kleur is paars tot grijsachtig. De knobbels steken uit en zijn ruitvormig, ongeveer 4-6 mm lang en 1-2 mm hoog en omgeven door een groef. De areolen staan op de kop van de knobbels; ze zijn rond, ongeveer 2 mm in diameter en van dikke witte wol voorzien. Men telt 6 à 10 doornen, zonder onderscheid tussen rand- en middendoornen; ze zijn 3 à 4 mm lang en doorschijnend wit tot lichtbruin. Er zijn talrijke glochiden aanwezig in het bovenste gedeelte van de areolen; ze zijn tot 2 mm lang. De bloem is, zoals bij alle *Pterocactus*-soorten, eindstandig en in de top van de stengel ingeplant, rond, met een diameter van 4 tot 5 cm. De buitenste bloemdekbladen zijn bruinachtig met een roomkleurige rand, de binnenste volledig roomkleurig of geelachtig. Hun vorm is spatelvormig, met een lengte van 2,5 cm en een breedte van 1,5 cm; de bovenrand is spitspuntig en soms lichtjes gezaagd. De stijl is cilindrisch, ongeveer 1,5 cm lang en 2 mm in doorsnede, roomkleurig; de 5-lobbige stempel is paars of groen. De vruchten zijn droog en openen zich zijdelings. Ze zijn iets breder dan de stengels, ongeveer 2,5 cm lang en 2 cm in diameter, bedekt met areolen zoals de vegetatieve delen. De zaden dragen grote, regelmatige vleugels en zijn tot 1 cm in diameter met inbegrip van deze laatste.

De soort wordt aangetroffen in de hogere westelijke valleien van San Juan, op een hoogte van 1500 tot 2500 meter, in zandachtige of steenachtige bodem, die bedekt is met keien.

Ze groeit samen met *P. reticulatus*, waarvan ze zich onderscheidt door de meer cilindrische stengels, het aantal en de schikking der doornen, de talrijke en lange glochiden, de kleur der bloemen en de apicale vruchten.

P. gonjianii is tevens verwant met *P. kuntzei*, waarvan zij verschilt door de ruitvormige knobbels (veel meer verlengd bij *P. kuntzei*) omgeven door een groef, door het aantal en de schikking van de doornen en door de grotere en ietwat verschillend gekleurde bloemen.

Een soort uit dezelfde streek, doch met een zeer beperkt verspreidingsgebied, is *P. megliolii*. Ook hier is de knolwortel tot 15 cm lang en 5 tot 8 cm in doorsnede. De ondergrondse stengels zijn roomkleurig en tot 8 cm lang. De bovengrondse stengels zijn 3 tot 10 cm lang en hebben een diameter van 0,5 tot 1 cm; ze zijn zelden vertakt en bruinachtig geel van kleur. De areolen zijn klein en viltig. Men telt 10 à 20 doorschijnende randdoortjes en gewoonlijk 4 bruine middendoornen. Er zijn weinig of geen glochiden. De gele, ronde bloem heeft een diameter van 3 cm. De stijl is cilindrisch tot knotsvormig en 2 cm lang; hij draagt een 8-lobbige, wijnrode stempel.

De soort komt uitsluitend voor in de omgeving van de stad San Juan, op zeer droge, zonnige standplaatsen met steenachtige of fijn-sedimentaire bodem, schier zonder organische bestanddelen. De jaarlijkse neerslag bedraagt er slechts 80 mm en valt vooral in de lente.

"Succulenta" is het verenigingsorgaan van de Nederlands-Belgische vereniging van cactussen en andere vetplanten "Succulenta".

BESTUUR

Voorzitter: H. Masman, Zunaweg 10, 7466 PR Zuna. Tel.: 05480-13466.

Vice-voorzitter: M. de Bekker, Kraayeven 1, 5386 LH Geffen. Tel.: 04102-1964.

Secretaris: P. Melis, Korenbloemstraat 13, 5409 AX Odiliapeel. Tel.: 04132-72911.

2e Secretaris: Fr. van Leeuwen, Postbus 2706, 5902 MA Venlo. Tel.: 077-822316.

Penningmeester: J. Vrenken, Elandstraat 1, 5408 XC Volkel. Tel.: 04132-72917. Giro-rek.: 680596 t.n.v. Succulenta te Volkel, resp. bankrek. 55.32.38.981 bij Algemene Bank Nederland t.n.v. Succulenta te Volkel.

Voor België: rek.nr. 000-11.41.809-22 van de Belgische postgirodiens t.n.v. Succulenta te Volkel.

Alg. Bestuurslid: Mevr. B. Stortenbeek, Beatrixlaan 1a, 6721 EH Bennekom. Tel.: 08389-17088.

Alg. Bestuurslid: W. Alsemgeest, Stadhouderslaan 3, 3417 TT Montfoort. Tel.: 03484-1083.

LEDENADMINISTRATIE

Administrateur: Fr. van Leeuwen, Postbus 2706, 5902 MA Venlo. Inlichtingen over en aanmelding van lidmaatschap, tevens propagandafolders. Het lidmaatschap kost voor leden in Nederland f 35,-, voor leden in België Bfrs. 625 en voor leden elders wonende leden f 45,-. Inschrijfgeld voor nieuwe leden f 7,50/Bfrs. 135.

MAANDBLAD

Hoofdredacteur: C.A.L. Bercht, Mauritsshof 124, 3481 VN Harmelen. Tel.: 03483-2300.

1e Redacteur: Th.M.W. Neutelings, Galmeidijk 49, 4706 KL Roosendaal. Tel.: 01650-36081.

Foto-redacteur: F.K.A. Noltee, Rotterdamseweg 88, 3332 AK Zwijndrecht. Tel.: 078-124200.

Rubriekmedewerkers: H. en R. van Donkelaar, A. Pullen, H. Ruinaard, A. v. Uijen en B. Zonneveld.

Verenigingsnieuws: P. Melis. Sluitingsdatum 15e van de maand vóór verschijnen.

Vraag en Aanbod en Advertenties: Fr. van Leeuwen. Sluitingsdatum: 15e van de maand vóór verschijnen.

ANDERE BELANGRIJKE ADRESSEN

Buiningfonds: Voor informatie over en verkoop van het Discoboek en "Wat Betekent die Naam". M. Jamin, Jan Oomsstraat 6, 5324 BB Ammerzoden. Tel. 04199-3856.

Het boek Discocactus door A.F.H. Buining. Omvat 224 pag., 60 kleurenfoto's en 84 z/w foto's. Nog slechts voorradig in Engels en Duits. Prijs op aanvraag.

Het boek "Wat Betekent die Naam". Verklarend woordenboek van nagenoeg alle voorkomende Latijnse cactus- en vetplantennamen. Prijs f 12,50 + f 3,- verzendkosten per stuk.

Bestellen door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 2845908 t.n.v. Succulenta Buiningfonds te Ammerzoden onder vermelding van het gewenste artikel.

Clichéfonds: J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Diatheek: H.M.S. Mevissen, Dinantstraat 13, 4826 LH Breda. Tel.: 076-875076.

Ruilen zonder Huilen: H. Leusink, Griftweg 15, 6745 XD Ede. De Klomp. Tel.: 08387-1794.

Bibliotheek: J. Magnin, Ooievaarstraat 13, 3291 XK Strijen. Katalogus à f 1,50 te bestellen op girorek. 13.45.616 t.n.v. J. Magnin.

VERKOOP VERENIGINGSARTIKELEN

1. Handleiding voor het verzorgen en kweken van cactussen en andere succulenten, 4e druk 1986. Prijs f 6,- per stuk.

2. Bewaarbanden voor het tijdschrift. Een jaargang per band. Prijs f 16,- per stuk.

3. Verenigingsspelden in broche-vorm of als steekspeld. Prijs f 4,- per stuk.

4. Ansichtkaarten met afbeeldingen van Succulenten. Prijs per set van 10 kaarten f 2,50.

Bij afname van grotere hoeveelheden gelden kortingen.

Informatie en bestellen bij: Mevr. B. Stortenbeek, Beatrixlaan 1a, 6721 EH Bennekom. Tel.: 08389-17088 of door overschrijven van het juiste bedrag op girorek. 3742400 t.n.v. Succulenta afd. verkoop te Bennekom onder vermelding van het gewenste artikel.

CACTUSSEN - SUCCULENTEN KWEKERIJ

A.N. BULTHUIS

3945 BC Cothen - Groenewoudseweg 14
tel. 03436 - 1267

Geopend maandag - zaterdag

Bijzondere botanische planten, speciaal
cactussen en andere Succulenten.

KWEKERIJ PIETERS, Hamweg 6,
9623 PB Lageland (tussen Groningen
en Slochteren). Tel.: 05981-204.

Geopend: van di. t/m za.

EVENEMENTEN

- 26-28 december : Orchideeen-Kerstshow in de Jochum-hof te Steyl, dagelijks van 11.00 tot 16.00 uur. Info: Jochumhof, Maashoek 2b, Steyl. Tel.: 077-733020.
2 mei 1987 : Cactusbeurs afd. Fryslan.
30 mei 1987 : Goudse Cactusbeurs.
5 september 1987: Internationale Cactus- en Vetplantenbeurs Nijmegen.

AFDELINGSNIEUWS

Afd. Amsterdam:

- 19 december : Quiz verzorgd door dhr. Ken Schreck, tevens verloting.
Plaats: Gebouw "De Rietwijker", 3e Schinkenstraat 9, Amsterdam. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Arnhem:

- 8 januari : Jaarvergadering.
Plaats: Zaal van de speeltuinvereniging "Tuindorp" achter het pand Flora-laan 18 in Wageningen. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. Brabant-België:

- 29 december : Dia's van eigen leden.
Plaats: Tuinbouwschool, De Bavaylei 118, Vilvoorde. Aanvang: 20.00.

Afd. Fryslan:

- 13 januari : Dialezing over Alpine-, rotsplanten en Sempervivum, beschikbaar gesteld door dhr. W. Hoekstra uit Damwoude.
Plaats: Café-Rest. "Sportpark", Schans 11A, Heerenveen. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Den Helder:

- 10 januari : Jaarvergadering.
Plaats: Kantine van de gemeentelijke plantsoenendienst, Soembastraat 83, Den Helder. Aanvang: 13.45 uur.

Afd. Hoeksche Waard:

- 8 januari : Jaarvergadering en dialezing.
Plaats: Natuurcentrum bij de rijkshaven in Numansdorp. Aanvang: 20.00 uur.

Afd. IJsselstreek:

- 19 december : Algemene Vergadering.
Plaats: Zutphen.

VULKAN® LAVA

zand/korrel

Het ideale SUBSTRAAT voor cactuskweek
Zowel grijze als rode lava in zakken van 10/20 kg

Inlichtingen:
Rook Krimpen bv
Postbus 9, 2920 AA
Krimpen a/d IJssel
tel. 01807 - 13044

rook krimpen

Afd. Zaanstreek:

19 december : Bingoavond.

Afd. Zeeland:

19 december : Gezellige avond met Bingo en een diavertoning door mevr. Meijer-Brouwer.
Plaats: De Thomaskapel aan de Vrijlandstraat te Middelburg. Aanvang: 19.30 uur.

Afd. Zwolle

18 december : Dhr. G. Bourgonje houdt een lezing over rotsplanten en de aanleg van een rotstuint.
Plaats: Gebouw van de "Nederlandse Protestanten Bond", Thorbeckegracht 11, Zwolle. Aanvang 19.30 uur. Voor meer info Willemien Adams, tel. 038-227259.

PERSONALIA

Secretaris van de afd. Achterhoek is geworden Mevr. A. Heijnen, nr. 97-2, 7116 TC Kotten, tel. 05434-314.

Voorzitter van de afd. Rotterdam is geworden Dhr. P.J. Nijhoff, Joliotplaats 698, 3069 TT Rotterdam, tel. 010-4203172.

OPRICHTING SEMPERVIVUM WERKGROEP

Op 24 mei j.l. werd een Sempervivum werkgroep opgericht.

Het doel van de werkgroep is om kennis van en over Sempervivums d.m.v. publicaties, met min. 20 kleurenfoto's per jaar, te verspreiden.

Het verzamelen van informatie en planten bij buitenlandse kwekers.

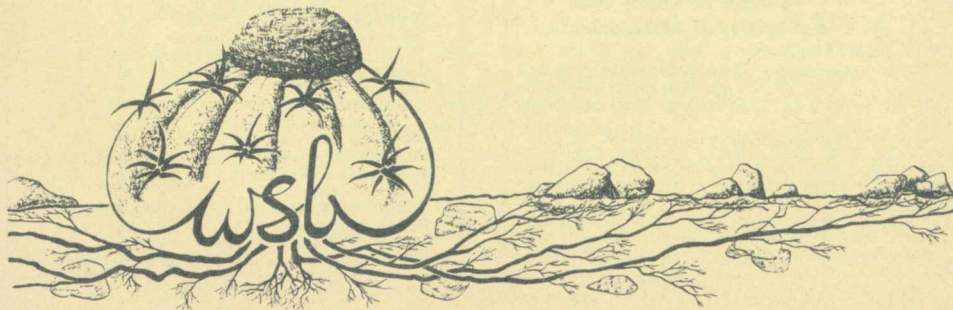
Ruil en verkoop mogelijk te maken.

Deelname aan tentoonstellingen.

U kunt lid worden door f 30,- of BFRs 500,- over te maken op rek. RABO 14.05.42.515 en voor België nr. 645-1182315-17, ten name van R.F. Sprinael, Vlaamse IRIS-vereniging, J. Hendrickxstraat 83, B-2120 Schoten.

WERKGROEP SUCCULENTEN BESCHERMING

In november is het TRAFFIC-rapport "Cactussen uit het wild in de Nederlandse handel" aan de pers gepresenteerd, samen met rapporten over de handel in katachtigen en de import van papegaaien. Misschien heeft u er iets over in uw dagblad gelezen. Het cactusrapport is samengesteld door de WSB in samenwerking met de stichting TRAFFIC (NEDERLAND) en is mogelijk gemaakt door een subsidie van het Wereld Natuur Fonds. Het beschrijft een onderzoek naar de handel in natuurimporten in Nederland in de jaren 1984 en '85. Binnenkort zal in Succulenta een samenvatting van het rapport verschijnen. Als u geïnteresseerd bent in de volledige onderzoeksgegevens, kunt u een exemplaar bestellen door overmaking van f 5,- op giro 952751 van TRAFFIC (NEDERLAND), Uithoorn, onder vermelding van: "Cactusrapport".

VRAAG EN AANBOD

Opgaven voor het januari-nummer moeten vóór 15 december bij de heer **Fr. van Leeuwen, Postbus 2706, 5902 MA Venlo** zijn. Leden van Succulenta mogen per jaar éénmaal gratis een advertentie zetten in deze rubriek. Alleen advertenties de hobby betreffende worden opgenomen.

Gevraagd: Te koop of inlichtingen omtrent *Enchinopsis erysiae* hybride *Triumphans* (flora pleno) *Jacobi*. N. de Munnik, Laborie, 09420-Rimont, France.

✱

Te koop: plastic ronde potjes, doorsnede 7,5 tot 16 cm. A. Dorssers, Snelkenstraat 28a, 5975 PD Sevenum. Tel.: 04767-3059.

✱

Te koop: een c.v.-installatie met 5 (kleine) radiatoren, merk Crane 0916. P.L. van Bruggen, Rembrandtlaan 100, Lochem. Tel.: 05730-1995.

BLOEMEN EN PLANTENTUIN

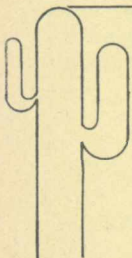
FAM. VAN DONKELAAR

LAANTJE 1 WERKENDAM TEL. 01835-1430
Onze nieuwe zaadlijst verschijnt in december. Op aanvraag sturen wij U die gratis toe.

NIEUW

Onze nieuwe cactussen- en vetplanten showkas is klaar.

ALTIJD VRIJ TOEGANKELIJK!!!

HOVENS cactuskwekerij

Markt 10 5973 NR LOTTUM TEL. 04763-1693

**speciale kwekerij voor
hobbyisten & verzamelaars**

Geopend: van dinsdag t/m zaterdag
van 9.00 tot 12.00 en van
13.00 tot 18.00 uur.

Ook verzenden is nu mogelijk!

Regelmatig aanvulling van interessante nieuwigheden. Groot aanbod van zeldzame Braziliaanse soorten.

Permanente tentoonstelling grafische werken van Carla. Een geïllustreerde plantenlijst wordt U toegestuurd na overmaking van f 5,- op giro 2999178.

Gevraagd: L. Carruthers en R. Ginns, *Echeverias A guide to cultivation and identification*, 1973. Aanbiedingen W. Sterk, Wevestraat 89, 5708 AE Helmond. Tel.: 04920-23903.

✱

Wegens omstandigheden te koop een cactusverzameling, ongeveer 800 planten. Liefst in één koop. Ook jaargangen *Succulenta* 1987, 1978 t/m 1986. A.F. Eelants, Tolhuis 2424, Nijmegen. Tel.: 080-443109.

✱

Te koop gevraagd: het boekje over *Lithops* door G. Nel; *Lexicon of Succulent Plants of Das Sukkulentenlexikon* door Hermann Jacobsen, J. Broos, Cederstraat 17, 4731 BB Oudenbosch. Tel.: 01652-3347.

BLADKAKTUS

Binnenlandse en buitenlandse boeken steeds voorradig. Wij bestellen graag voor U.

Vraag onze Bladkaktus, een lijst met succulente literatuur aan.

NATUUR & BOEK Bankastr. 10
2585 EN 's-Gravenhage
tel. 070-505648

karlheinz uhlig - kakteen

7053 KERNEN i.R. (Rommelshausen)
W.-Duitsland LILIENSTR. 5

Voorbeelden uit onze plantenlijst:

	DM	DM
<i>Austrocylindropuntia clavarioides</i>	10,-	14,-
Ø	7,-	9,-
<i>Borzicactus aurivillus</i> crist. Ø	12,-	
<i>Cleistocactus strausii</i> crist. Ø	40,-	45,-
<i>Echinocereus koehresii</i> Gruppen merkeri Gruppen	50,-	55,-
<i>Gymnocylidium gibbosum</i>	9,-	14,-
<i>Oroya peruviana</i> Ø	8,-	12,-
<i>Aloe somaliensis</i>	12,-	16,-
microstigma	4,-	
<i>Caralluma asterias</i>	10,-	13,-
<i>Cyphostemma juttiae</i>	5,-	7,-
<i>Fenestraria aurantiaca</i>	3,-	4,-
<i>Fockea natalensis</i>	5,-	
<i>Haworthia papillosa</i>	4,-	6,-
<i>Pelargonium triste</i>	18,-	
<i>Euphorbia pugniformis</i> crist.	4,-	5,-

Wij wensen U een gelukkig en gezond nieuwjaar

Terwijl U deze regels leest hebben de medewerkers van het Clichéfonds het meeste werk alweer achter de rug. Dat werk bestond uit het bestellen van de zaden, het aftellen ervan en het stempelen van de zakjes. Voorts werden de zaden op een overzichtelijke wijze gerangschikt, zodat de verzending ervan zo efficiënt mogelijk kan plaatsvinden.

Hoewel vorig jaar een behoorlijke sortering aan soorten aanwezig was kan achteraf geconstateerd worden, dat de verkoop van zaden teleurstellend was. Ook de winst van het Clichéfonds was belangrijk lager dan het jaar daarvoor.

Er is getracht tegen de dalende verkoop en de dalende winst een dam op te werpen. Allereerst is de sortering aanzienlijk vergroot. Zoals de laatste jaren steeds is gebeurd, is vooral getracht het aantal minder gangbare soorten te vergroten.

Vervolgens is er naar gestreefd het aantal zaden per soort te verkleinen. Behalve van enkele topnummers bleven er vaak teveel zaden over. Ongetwijfeld zal dit tot gevolg hebben dat enkele onverwacht veel gevraagde soorten te vroeg zijn uitverkocht.

Het gaat echter niet aan om van honderden soorten grote aantallen zaden over te houden terwille van een tiental soorten die onverwacht goed lopen.

Voorts is de waarde van de Amerikaanse dollar belangrijk gedaald. Hierdoor is de aankoop prijs van een aantal soorten belangrijk gedaald. Natuurlijk heeft dit ook een positieve invloed op de winst van het Clichéfonds.

We zijn erin geslaagd een belangrijk groter aantal soorten van de andere succulenten in de lijst op te nemen. Hopelijk wordt hierdoor een aantal liefhebbers van deze planten tevreden gesteld.

Het laatste werk dat de medewerkers van het Clichéfonds wacht is het afwerken van de bestellingen. En juist daarbij is Uw medewerking absoluut onontbeerlijk.

Zonder bestellingen valt er immers niets te verzenden! Voorts gaat het verzenden beslist veel vlugger als U de moeite neemt om de bestelformulieren volledig en juist in te vullen. Zoals steeds is zoveel mogelijk gebruik gemaakt van de naamgeving in het Kakteenlexikon van Backeberg of het Sukkulentenlexikon van Jacobsen. Waar geen zekerheid bestond is de naam van de leverancier zonder commentaar aangehouden.

Bij een aantal soorten zijn veldnummers vermeld: AB = Albert Buining; B = Frau Muhr; E = Esteves Pereira; FR = Friedrich Ritter; HS = Heinz Swoboda; HU = Leopoldo Horst; Lau = Alfred Lau; P = Jorg Piltz.

Voor het eerst zijn bij de soorten de leveranciers van de zaden aangegeven. Hierom is in de laatste tijd door verscheidene liefhebbers gevraagd. Besloten is om de zaden afkomstig van liefhebbers onder één symbool op te nemen. Indien gewenst kan bij het Clichéfonds altijd achteraf worden nagevraagd van welke liefhebbers bepaalde zaden afkomstig zijn. Het is mogelijk, dat soms als vervangers dezelfde soort van een andere leverancier wordt gezonden. Op het zakje is dan het symbool van deze leverancier vermeld.

De volgende symbolen zijn gebruikt in de tweede kolom van de zaadlijst voor leveranciers van zaden:

- C = Christa's Cactus, Coolidge (USA)
- H = Gebr. De Herdt, Rijkevorsel (B)
- L = afkomstig van liefhebbers
- M = Mesa Garden (Steven Brack), Belen (USA)
- N = Hildegard Nase, Tucson (USA)
- P = Piltz, Düren-Birgel (BRD)
- S = Albert Schenkel, Hamburg (BRD).

Zoals de laatste jaren steeds het geval was, zijn ook dit jaar weer de soorten per geslacht genummerd. De geslachten hebben een eenduidige afkorting gekregen, die vóór de geslachtsnaam is vermeld. De soorten zijn per geslacht niet alfabetisch genummerd!

De wijze van bestellen van de zaden is hierna aangegeven.

We danken de leveranciers van zaden. Zij leverden ons ook de zeldzamere soorten tegen aantrekkelijke prijzen.

Onderstaande liefhebbers zonden ons zaden: Mevr. v. Brussel, Someren; de heren Bonggaards, De Lier; Dirven, Rucphen; Eerkens, Suriname; Gommans, Smakt; Heijnsdijk, Nijmegen; Hofma, Meedhuizen; De Jong, Goutum; Maclean, Rotterdam; Magnin, Strijen; Schraets, Venlo; Sterk, Helmond; Tuyn, Assendelft; Uil, Bommel; Zweers, Huissen.

Aan al deze liefhebbers onze hartelijke dank. Het is interessant, dat een aantal zeldzame soorten alleen op deze wijze in deze lijst kan verschijnen.

De zaden werden geteld en de zakjes gestempeld door mevr. v. Brussel, Someren en door de heren Hermans, Beesel en Noël, Roermond.

Evenals verleden jaar is het **niet** de bedoeling in het januari- of februarinummer van Succulenta een aanvullende lijst van zaden te publiceren. Wel zal dan een overzicht verschijnen van de zaden, waarvan nog grotere voorraden aanwezig zijn.

WIJZE VAN BESTELLEN

1. Bestel via de bijgevoegde bestellijst, die uit het blad kan worden gescheurd zonder beschadiging van de rest van het blad. Geef in de juiste kolommen aan welke soorten U wilt ontvangen.

Hierbij dient U als volgt te werk te gaan:

- a. Bestel de normale soorten à *f* 0,60 (Bfrs 11) door op de achterkant van het bestelformulier de gewenste soorten te vermelden op de volgende wijze:

MAL 2, 14, 33 etc. (Geslachtsaanduiding gevolgd door nummer van de soort).

- b. Bestel soorten à *f* 2,- (Bfrs 38) op de voorkant van het bestelformulier in de daarvoor bestemde ruimte. De soorten van *f* 2,- (Bfrs 38) zijn gemerkt met het teken \$.

- c. Bestel de soorten die U per 5 porties à *f* 2,40 (Bfrs 45) wilt bestellen op de daarvoor bestemde ruimte aan de voorzijde van het bestelformulier.

Let op: alleen de soorten gemerkt met % kunt U per 5 porties bestellen.

- d. Bestel soorten à *f* 7,50 (Bfrs 140) per 1000 zaden ook in de daartoe bestemde ruimte op de voorzijde van het formulier.

De soorten waarbij dit mogelijk is zijn gemerkt met %.

- e. Tenslotte kunt u 10 soorten van één geslacht bestellen en de keuze van de soorten aan ons over laten. Deze 10 porties (allemaal verschillende soorten) kosten *f* 5,- (Bfrs 95). U kunt deze pakketjes bestellen door in de daarvoor bestemde ruimte aan de achterzijde van het bestelformulier duidelijk aan te kruisen. Van Mamillaria kunt U ook 2 x 10 porties bestellen. U krijgt dan 20 verschillende soorten voor slechts *f* 10,- (Bfrs 190).

Geef U vooral voldoende vervangers op!!! Indien U geen vervangnummers opgeeft, zenden wij U vervangers naar onze keuze, die misschien niet Uw keuze zouden zijn!

Vul het bestelformulier volledig in: dus TWEEMAAL Uw naam en adres (het bovenste strookje wordt door ons als adreskaartje op de bestelling geplakt), het bedrag van de bestelling en vooral ook de datum en wijze van betaling. Verzend Uw bestelling in een gesloten envelop, gefrankeerd als brief.

2. Wijze van betaling.

- a. In Nederland:

Door storting van het verschuldigde bedrag op gironummer 14465 t.n.v. Beheerder Clichéfonds, Venlo; of door overschrijving op rekeningnummer 17.38.48.877 van Rabobank, Venlo t.a.v. Beheerder Clichéfonds, Venlo. Sluit U bij voorkeur geen geld in bij Uw bestelling, omdat U zich bij vermissing ervan dan nergens op kunt beroepen!

- b. In België:

Door storting van het verschuldigde bedrag op rekening nr. 000.11.41.809-22 van de Belgische Postgirodiens t.n.v. Succulenta Volkel. Vermeld op het betaalformulier: **Zaadbestelling**, omdat onze penningmeester anders de reden van de betaling niet weet.

Alleen bij betaling per bank dient U *f* 9,- (Bfrs 175) extra over te maken i.v.m. bankkosten. Eventuele verschillen worden verrekend door toezending van meer of minder porties zaden.

- c. Buitenland:

Per postwissel aan Clichéfonds Succulenta p.a. J.A. Schraets, Tegelseweg 131, 5912 BD Venlo.

Ook in dit geval dient **alleen** bij betaling per bank *f* 9,- extra overgemaakt te worden i.v.m. de bankkosten.

3. Voor de bestellingen geldt een **minimum bedrag** per bestelling van **f 5,- (Bfrs 95)** exclusief de Portokosten van **f 1,- (Bfrs 19)**. **Bij bestelling boven f 25,- (Bfrs 500) nemen wij de Portokosten voor onze rekening!!**

De bestellingen worden gereedgemaakt na ontvangst van het bestelformulier en verzonden na ontvangst van het verschuldigde bedrag.

Het uitvoeren van de bestelling kan enkele weken in beslag nemen. Daarom verzoeken wij U niet binnen één maand na de bestelling te informeren naar nog niet ontvangen zaden.

Tenslotte rest ons U veel genoeg te wensen bij het uitzoeken van de soorten en veel geluk bij het zaaien.

Te zijner tijd zijn we dankbaar voor een berichtje over de resultaten.

Ook voor opbouwende critiek houden we ons aanbevolen!

Namens het Clichéfonds,
J.A. Schraets

ZADEN VAN CACTUSSEN EN ANDERE VETPLANTEN 1986-87

Tenzij anders aangegeven bedraagt de prijs **f 0,60 (Bfrs. 11)** per portie.

De porties bevatten minimaal 20 zaden, tenzij het aantal zaden bij de soort is aangegeven. De herkomst van de zaden is in de tweede kolom aangegeven.

\$ = **f 2,- (Bfrs. 38)** per portie.

% = ook verkrijgbaar per 5 porties voor de prijs van 4 porties **f 2,40 (Bfrs. 45)**.

‰ = ook verkrijgbaar in porties van 1000 zaden à **f 7,50 (Bfrs. 140)**. Deze soorten zijn ook per 5 porties voor de prijs van 4 porties te verkrijgen.

zpp = zaden per portie.

Vergeet niet bij Uw bestelling ook de geslachtsaanduiding te vermelden!

ZADEN VAN CACTUSSEN

ACA	ACANTHOCALYCIUM Argentijns geslacht van bolcactussen met gemakkelijk verschijnende fraaie en grote bloemen. Geschikt voor beginners en niet kougevoelig.	ARI	ARIOCARPUS Langzaam groeiende, kleinblijvende planten met grote penwortel. De kweek is niet gemakkelijk. Enten wordt veel toegepast. De planten zijn niet kougevoelig.
01 H	catamarcense (met geel-oranje bloem)	01 H	furfuraceus 15zpp (vrijwel witte bloem)
02 H	glaucum (blauwgroen lichaam; grote gele bloemen)	02 H	retusus (bleekroze bloem tot 4 cm ø)
03 H	thionanthum (zwavelgele bloem)	03 H	scapharostrus 10zpp (plant tot 9 cm ø, moeilijk)
04 H	variiflorum (overgangsvorm naar A. catamarcense; bloem geel tot oranje-rood)	04 H	trigonus (platrond, tot ca. 10 cm ø)
05 P	violaceum (grote seringkleurige bloem)	ARR	ARROJADAO Slanke, vrij klein blijvende zuilen uit Brazilië. De bloem is zeer typisch, wasachtig en slechts weinig openend. Kougevoelig.
ACC	ACANTHOCEREUS In cultuur weinig voorkomend geslacht van struikvormende zuilen. Nachtbloeiers.	01 H	albiflora
01 S	acutangulus 15 zpp (3- of 4-ribbige stam)	02 L	aureispina (stam tot 5 cm dik)
ACR	ACANTHORHIPSALIS Op Rhipsalis lijkende planten, die echter bedoord zijn. Weinig in cultuur.	AST	ASTROPHYTUM Geliefde Mexicaanse bollen. De planten zijn wat gevoelig voor vocht en moeten daarom snel na het kiemen gelucht worden. Zeer gemakkelijke bloeiers met meestal grote gele bloemen. De planten zijn niet kougevoelig.
01 L	monacantha 15 zpp (hangend; oranjeachtige, kleine bloem)	01 H	asterias (zeeëgelcactus; komt vaak gehybridiseerd voor; zeer geliefd)
ANC	ANCISTROCACTUS Noord-Amerikaanse planten met penwortel en haakdoorns. Niet kougevoelig.	02 H	capricorne v. major
01 H	scheeri (fraaie, zwartbruine haakdoorns)	03 H	capricorne v. minor
02 M	breviamatus (blijft klein; kleine bleekroze bloem)	04 H	capricorne v. niveum (bijna geheel wit lichaam)

- 5 H coahuilense (lijkt erg veel op A.myriostigma, bloem middenin oranje-achtig)
- 06 H myriostigma (de bisschopsmuts)
- 07 H myriostigma v. tulense (witter lichaam, kleine bleekgele bloemen)
- 08 H ornatum (de sierlijke, zwaarder bedoornd)
- 09 H orantum v. virens (zuiver groen lichaam; goudgele bedoorning)
- 10 H senile (lijkt op A. capricorne, maar de doorns vallen later niet af)
- 11 H senile v. aureum (in nieuwgroei goudgeel gekleurde doorns)
- 12 L myriostigma
- 13 L Hybride (hybriden zijn vaak de fraaiste planten)
- 14 L senile
- 15 P myriostigma
- 16 L % Gemengd (mengsel van vrijwel alle soorten en hybriden)
- AZT AZTEKIUM**
Zeldzame langzame groeier uit Mexico. De kweek is door de uiterst langzame groei zeer moeilijk op eigen wortel. Niet kougevoelig.
- 01 H % ritteri
- BAR BARTSCHELLA**
Monotypisch geslacht, ook wel ingedeeld bij Mamillaria. Grootbloemig en niet kougevoelig.
- 01 H schumannii 15zpp
- BLO BLOSSFELDIA**
Bij dit geslacht horen de kleinste cactussen. Bloei bij minder dan 1 cm ø. Niet gemakkelijk, maar ook niet kougevoelig.
- 01 H % liliputana (grijsgroene epidermis; witte bloem)
- 02 H minima (door Ritter beschreven; koppen hoogstens 2 cm ø).
- 03 L campaniflora
- 04 L % liliputana
- BOL BOLIVICEREUS**
Vrij klein blijvende zuilen. Gemakkelijke bloeiers met zeer mooie zygomorfe bloemen. Niet erg kougevoelig.
- 01 S samaipatanus 15zpp (beperkte voorraad)
- BRI BRASICACTUS**
Verwant aan Notocactus. Dicht- en fijnbedoornde planten. Geschikt voor beginners en niet kougevoelig. In de winter niet volkomen droog houden.
- 01 L % haselbergii (vuurrode bloem; witte bedoorning)
- BUI BUINGIA**
Kortzuilige planten uit Minas Gerais, Brazilië. Bloei in cultuur pas op latere leeftijd. Kougevoelig.
- 01 H aurea (fraaie goudgele bedoorning)
- 02 H brevicylindrica v. longispina (doorns tot 13 cm lang)
- 03 H purpurea (de naam komt van de rood-purperen bloem)
- CAC CACTUSZADEN GEMENGD**
01 L **Mengsel van een zeer groot aantal soorten, grotendeels ingezonden door liefhebbers. Alleen verkrijgbaar in porties van minimaal 150 zaden à f 2,40 (Bfrs 45) of van minimaal 1000 zaden à f 7,50 (Bfrs 140).**
- CEC CEPHALOCEREUS**
De echte grijsaardcactus. Nogal gevoelig voor wortelhalsrot en daardoor voor beginners moeilijk.
- 01 H senilis
- CER CEREUS**
Hiertoe behoren de oudst bekende zuilcactussen. Fraaie nachtbloeiers met grote witte bloemen. De kweek is meest gemakkelijk. Sommige soorten zijn wat kougevoelig.
- 01 S % chalybaeus (kan al beneden 1 meter lengte bloeien)
- 02 N % Gemengd (beperkt verkrijgbaar in porties van 1000 zaden)
- CLE CLEISTOCACTUS**
Slanke zuilen uit Zuid-Amerika. Vaak rijke bloeiers met buisvormige bloemen, die maar weinig openen. Weinig kougevoelig en ook geschikt voor beginners.
- 01 S % candelilla (soms kruipend, tot 1 meter lang)
- 02 S laniceps (rode bloem; forse plant)
- 03 S % orthogonus (blijft klein; magenta-kleurige bloem)
- 04 S % rojoi (tot 60 cm lang)
- 05 S % Gemengd
- 06 H Hybride x Oreocereus
- 07 H strausii (sneeuwwit bedoornd)
- COE COLEOCEPHALOCEREUS**
Verwant met Buingia, maar slanker. De kweek is gemakkelijk, maar de planten zijn kougevoelig.
- 01 H goebellanus (ca. 10 ribben)
- 02 H pluricostatus (10-25 ribben)
- COP COPIAPOA**
Prachtige, geliefde bolcactussen uit Chili. De meeste soorten bloeien geel. Ze groeien langzaam. De planten zijn niet kougevoelig.
- 01 H barquitenensis (kleinblijvend; bruine epidermis)
- 02 H esmeraldana (kleinblijvend)
- 03 H humilis (blijft erg klein)
- 04 H mollicula
- 05 H montana (vrij grote, geurende bloem)
- COY CORYPHANTHA**
Noord-Amerikaanse cactussen, die

- bloeien uit een groef boven de areolen met meest gele bloemen. Een aantal soorten groeit in gebieden waar vaak zware vorst voorkomt. De kweek is probleemloos.
- 01 S asterias (roze bloem)
 02 S clava (oudere planten spruiten; 4 cm grote gele bloem)
 03 S cornifera (zware, naar beneden gebogen middendoorns)
 04 C macromeris (vlgs. Backbg. Lepidocoryphantha)
 05 S maiz-tablasensis (tot ca. 6 cm ø)
 06 S % sulcolanata (blijft vrij klein; grote gele bloem)
 07 C vivipara v. neomexicana
 08 H borwigii (kleine grijsgroene planten)
 09 H bumamma (zeer grote knobbels; grote gele bloem)
 10 H delaetiana v. Lau 1230 (de Ceballos/Dur.)
 11 H difficilis (vlakke plant; tot 8 cm ø)
 12 H echinus (dicht bedoord; klein blijvend)
 13 H guerkeana (zeer wollige schedel)
 14 H pallida (tot 12 cm ø)
 15 H palmeri (kogelvormig; kleine gele bloem)
 16 H poselgeriana v. valida (langzame groei; roze bloem)
 17 H reduncuspina (glanzend geelgroene epidermis)
 18 H vivipara v. aggregata (vormt later grotere groepen)
 19 P pseudoechinus (violetruze bloem)
 20 M longicornis (zuiver gele bloem)
 21 M obscura (oranjegele bloem met rode keel)
 22 M salmdyckiana (platrond, tot 20 cm ø)

- CYL CYLINDROPUNTIA**
 Opuntia-achtige planten met een cilindervormige stam. Niet kougevoelig.
- 01 S densiaculeata (dieppurperen bloem)

- DIC DISCOCACTUS**
 Geslacht van warmteminnende, cephaliumvormende bolcactussen uit Brazilië. De kiemkracht van de zaden schijnt na een jaar liggen vaak beter te zijn dan bij verse zaden. Steeds nachtbloeiërs met witte, sterk geurende bloemen.
- 01 H alteolens 10 zpp (tot 22 cm ø)
 02 H cephaliaciculosus 10zpp (wollig cephalium met lange donkere borstels)
 03 H % horstii 10zpp (bruine epidermis, blijft klein)
 04 H latispinus 10zpp (zware, donkere, afgeplatte doorns)
 05 L % nigrisaetosus 10zpp (grijsgroen, tot 20 cm ø)
 06 L % subviridigriseus 10zpp
 07 P crystallophilus 10zpp
 08 L albispinus 10zpp (klein witachtig cephalium)
 09 L pachythele 10zpp
 10 L placentiformis 10zpp
 11 L sillicicola 10zpp (grijsgroene epidermis)

- DOL DOLICHOHELE**
 Verwant aan Mamillaria. Vaak gemakkelijke groeiers en bloeiërs. Niet in de volle zon kweken. De planten zijn niet koumaar vaak wel vochtgevoelig.
- 01 S decipiens (vormt groepen; kleine witachtige bloem)
 02 S % longimamma (tot 6 cm grote, gele bloemen)
 03 H baumii (matig grote, gele en sterk geurende bloem)
 04 H melaleuca 10zpp (geelbloeiend)
 05 H sphaerica (zodevormend; zeer grote, gele bloem)
 06 H zephyranthoides (witachtige bloemen met roze middenstrepen)

- ECA ECHINOCACTUS**
 Grootwordende bolcactussen. Ze groeien gemakkelijk, maar ze worden pas op latere leeftijd bloeibaar. Niet kougevoelig en uitstekend geschikt voor beginners.
- 01 C % grusonii (de bekende schoonmoederstoel)
 02 H xeranthemoides (wordt niet zeer groot)

- ECC ECHINOCEREUS**
 Weekvlezige korte zuilen uit Noord-Amerika. De bloemen zijn vaak geel of paars met een groene stamper. Dankbare planten, mits gekweekt op een zonnige en in de winter koele plaats. In het algemeen zijn de planten in cultuur eenvoudig te kweken en zeker niet kougevoelig. Een aantal soorten kan vorst verdragen.
- 01 S % amoenus (laagblijvend; helderrode bloem)
 02 C baileyi (heldere purperen bloem)
 03 C % caespitosus (zeer grote roze bloem)
 04 C % caespitosus v. purpureus
 05 C % dasyacanthus (gele bloem; kamvormige bedoorning)
 06 C fasciculatus (purperen bloem)
 07 C % fasciculatus v. boyce-thompsonii (lange, buigzame, bonte bedoorning)
 08 C % fendleri (purperen bloem)
 09 C % fitchii (blijft vrij klein; roze tot purperen bloem)
 10 S melanocentrus (purperen bloem met donker midden)
 11 C % stramineus (purperen bloem)
 12 C % viridiflorus v. cylindricus (geelgroene bloem)
 13 C % Gemengd (in porties van 1000 zaden beperkt verkrijgbaar)
 14 H armatus (purperen bloem met witte stampers)
 15 H baileyi v. brunispinus (dichte roodbruine bedoorning)
 16 H bristolii (zeer grote purperen bloem)
 17 H caespitosus
 18 H chloranthus v. neocapillus (fraai behaarde zaailingen)
 19 H fasciculatus v. bonkeriae fa. de Globe/Arizona

- 20 H fendleri v. rectispinus
 21 H floresii (middelgrote, rode bloem)
 22 H hempelii (grote, lilaroze bloem)
 23 H knippelianus v. kruegeri 10zpp (zachtroze bloem)
 24 H knippelianus v. reyesii 10zpp (roze-rode bloem)
 25 H lauii 10zpp (roze-rode bloem)
 26 H ledingii 10zpp (zeldzaam; purperen bloem)
 27 H morricalii (diep purperen bloem)
 28 H ochoteranae v. Lau 771 (langere, zwarte doorns)
 29 H pamanesiorum (grote purperen bloem)
 30 H pectinatus v. rigidissimus (de regenboogcactus; mooi!)
- 31 H pectinatus v. rubispinus 10zpp (in de kop purperen bedoorning)
 32 H perbellus (middelgrote purperen bloem)
 33 H primolanatus 10zpp (vormt in de kop lange haren; zeer mooi)
 34 H roetteri (grote, helder purperen bloem)
 35 H russanthus (bruinrode bloem)
 36 H schwarzii (purperen bloem met witte stempels)
 37 H sciurus (zeer grote, roze-purperen bloem)
 38 H spec. Lau 1101 (de Rayones/N.L.) 10zpp (purperen bloem)
 39 H spinigemmatum 15zpp (purperen bloem)
 40 H spec. Lau 1082 (de Mazatlan/Dur.) (waarschijnlijk E. marksianus nom. nud.)
 41 H spec. Lau 1142 (de Sierra Obscura/Chih.)
 42 H spec. Lau 1143 (de Mazatlan/Dur.)
 43 H spec. Lau 1375 (de Dulces Nombres/N.L.) (zeldzaam; lange, witte bedoorning)
 44 H tayopensis v. Lau 779 (de Yecora/Son.)
 45 H viereckii (violetruze bloem)
 46 H viridiflorus v. montanus (bloeit rijkelijk)
 47 H weinbergii (roze bloem; blijft kogelvormig)
 48 P knippelianus (vrijwel doornloos; roze bloem)
 49 P % tayopensis (heldergele bloem)
 50 M % russanthus
 51 M triglochidiatus v. gonacanthus (1 midendoorn tot 6 cm lang)
- ECF ECHINOFOSULOCACTUS**
 Geslacht van typische bolcactussen met gegolfde ribben. De planten blijven klein en bloeien vroeg in het voorjaar. Niet kougvoelig.
- 01 S albatum (ca. 35 ribben; witte bloem)
 02 S ochoterana (ca. 30 dunne ribben)
 03 S % vaupelianus (crèmekleurige bloem; 30-40 ribben)
 04 H anfractuosus
 05 H coptonogonus (veel minder ribben dan de andere soorten)
 06 H dichroacanthus (roze-violette bloem)
 07 H guerraianus
 08 H hastatus
 09 H obvallatus (purperrode bloem)
- 10 H pentacanthus (vrij grote, diepviolette bloem)
 11 H spec. Lau 738 (de Mayo/Coah.)
 12 H spec. Lau 751 (de Marzo/N.L.)
 13 H spec. Lau 1008 (de Saltillo/Coah.)
 14 H spec. Lau 1092 (de Valparaiso/Zac.)
 15 H spec. Lau 1358 (de San Juan Capistrano/Zac.)
 16 H spec. Lau 1377 (de Ciudad Victoria/Tam)
 17 H xiphacanthus (kleine roze bloemen)
- ECM ECHINOMASTUS**
 Dichtbedornde bolcactussen uit Noord-Amerika. Meest kleinblijvend en niet kougvoelig.
- 01 C intertextus (kleine purperen bloem)
 02 M durangensis 15zpp (blijft bolvormig; vrij klein)
- ECN ECHINOPSIS**
 Sinds lang in cultuur zijnde bolvormige tot iets cilindervormig groeiende planten. Aantrekkelijk zijn de zeer grote bloemen met lange bloembuis. De kleuren zijn vaak wit of roze en verscheidene soorten bezitten geurende bloemen. De planten zijn uitstekend geschikt voor beginners en ze zijn niet kougvoelig.
- 01 S % campylacantha
 02 S % minuana (wordt cilindrisch; bloem wit)
 03 P melanopotamica P 98 (zeer mooie bedoorning)
 04 M % cochabambensis (spruit rijkelijk; witte bloem)
 05 M herbasii (platronde, spruitend; witte bloem)
 06 M % rhodotricha (later cilindervormig; bloem wit)
- ENC ENCEPHALOCARPUS**
 Kleine bolcactus met penwortel. De planten hebben enigszins het uiterlijk van een denneappel. De planten van dit monotypische geslacht zijn niet kougvoelig, maar de kweek is door de langzame groei en de vochtgevoeligheid moeilijk.
- 01 H strobiliformis 10zpp
- EPP EPIPHYLLUM**
 Epifytische cactussen, met platte stengels. Grote nachtelijke bloeiers.
- 01 S Gemengd
- ERA ERDISIA**
 Zuilvormige planten uit Chili en Peru. Verwant met Coryocactus. Vaak dragen ze eindstandige bloemen en meestal bezitten ze stevige penwortels.
- 01 S aureispina (helderrode bloem)
- ERC ERIOCACTUS**
 Het geslacht wordt ook wel bij Noto-cactus ingedeeld. De planten worden

- kortcylindrisch en bezitten een naar het licht gekeerde kop. Ze zijn niet kougvoelig en zeer geschikt voor beginners.
- 01 L % grossei (vgl. Backbg. E. schumannianus)
- 02 L % schumannianus (lichaam aanvankelijk bolvormig)
- 03 L % warasii (lijkt op E. magnificus, maar telt minder ribben)

ESC ESCOBARIA

- Kleine bolcactussen uit Noord-Amerika. Doordat het geslacht niet zeer veel soorten bevat is het een ideaal verzamelobject voor liefhebbers met weinig ruimte. De planten zijn niet kougvoelig en in het algemeen rijkbloeiend.
- 01 C hesteri (vormt groepen; purperen bloem)
- 02 C orcuttii v. koenigii
- 03 C runyonii (spruit rijkelijk; scharlaken-kleurige bloem)
- 04 C % tuberculosa (wordt wat groter en spruit; roze bloem)
- 05 H chaffeyi (iets zuilvormig; crème-roze bloemen met donkere middenstreep)
- 06 H tuberculosa
- 07 H varicolor (spruit niet; vrij grote bloem)
- 08 M albicolumnaria (vgl. Backbg. E. tuberculosa)
- 09 M nelliae 10zpp (juweeltje; spruit vrij sterk; kleine purperen bloemen)
- 10 M orcuttii v. macraxina
- 11 M organensis 10zpp
- 12 M rigida 10zpp (kleine violette bloem)
- 13 M % tuberculosa
- 14 L % Gemengd

FER FEROCACTUS

- Geslacht van meest grootwordende bolcactussen uit Noord-Amerika. De planten bezitten vaak een prachtige woeste bedooring, maar bloeien in verzamelingen hoogstens op oudere leeftijd. De kweek is eenvoudig en dus zijn de planten ook zeer geschikt voor beginners. Niet kougvoelig.
- 01 S glaucescens (blauwgroene epidermis; goudgele bedooring)
- 02 S % horridus (met zware, afgeplatte middendoorns)
- 03 S % latispinus (relatief klein; zware haakvormige middendoorn)
- 04 S % macrodiscus (blijft vrij klein; fraaie aanliggende, kleurrijke bedooring)
- 05 S % stainesii (zeer opvallende rechte, rode bedooring)
- 06 H acanthodes v. eastwoodii (geelbedoord)
- 07 H acanthodes v. lecontei (blijft kleiner als typeplant)
- 08 H chrysacanthus (zeer mooie soort; langzame groeier; blijft vrij klein)
- 09 H diguetii (een der grootstwordende soorten)

- 10 H emoryi
- 11 H gatesii (wordt zuilvormig)
- 12 H peninsulae (prachtige rode bedooring)
- 13 H stainesii v. pringlei (bloedrode bedooring)
- 14 H townsendianus (blijft vrij klein)
- 15 H viridescens (kan al vrij klein bloeien)
- 16 M flavovirens (koppen tot 20 cm ø)
- 17 N % Gemengd (ook enkele porties van 1000 zaden verkrijgbaar)

FRA FRAILEA

- Kleinblijvende bollen, die cleistogaam kunnen bloeien, d.w.z. dat er zaad gezet wordt zonder dat de bloem opengaat. De planten zijn niet kougvoelig; doordat ze een penwortel bezitten zijn ze wel wat vochtgevoelig.
- 01 P aurea (vgl. Backbg. F. pygmaea v. aurea)
- 02 P chrysantha
- 03 P horstii (wordt iets zuilvormig)
- 04 L Gemengd

GLA GLANDULICACTUS

- Vrij klein blijvende bolcactussen, nauw verwant met Ferocactus. Niet kougvoelig.
- 01 H uncinatus v. wrightii (lange gehaakte middendoorns)
- 02 M crassihamatus (bolvormig; mooie bedooring)

GYC GYMNOCACTUS

- Zeer gewilde, kleinblijvende bolcactussen uit Noord-Amerika. Gemakkelijke bloeiers, die niet kougvoelig zijn.
- 01 H aguirreanus 10zpp (abrikooskleurige bloemen; zeldzaam)
- 02 H gielsdorffianus (weinig spruitend; witte bloem)
- 03 H horripilus (vormt groepen; purperen bloem)
- 04 H knuthianus 15zpp (lilaroze bloem)
- 05 H roseanus (kleinblijvend; geelachtige bloem)
- 06 H saueri (niet spruitend; kleine witte bloem)
- 07 H subterraneus v. zaragozae 10zpp (roze bloemen; zeer zeldzaam)
- 08 H valdezianus 10zpp (ook wel Turninicapus, Pelecypophore of Normanbokea genoemd)
- 09 H valdezianus v. albiflorus 10zpp (witachtige bloem)
- 10 H viereckii v. major Lau 730 10zpp (kleiner; met zuiver witte bloemen)
- 11 M beguinii (prachtige witte bedooring; bloem violet)

GYM GYMNOCALYCIUM

- Zeer geliefde Zuid-Amerikaanse bolcactussen. Meestal gemakkelijke groeiers en bloeiers met geschubde bloemen. De meeste soorten worden niet erg groot. Niet kougvoelig.
- 01 S % spec. Andaluca

- 02 S % sutterianum (platrond; grote witroze bloem)
- 03 H asterium v. paucispinum (kleine witte bloem met rode keel)
- 04 H bayrianum (platte en brede ribben)
- 05 H buenekeri (uiterlijk lijkend op G. horstii; dieproze bloem)
- 06 H cardenasianum (zeer zware bedooring; prachtig)
- 07 H castellanosi (blauwgroene epidermis; witroze bloem)
- 08 H deeszianum (witte bloem met roze keel)
- 09 H gibbosum v. gerardii (woestbedoornd; met grote witte bloemen)
- 10 H glaucum (asgroen en platrond)
- 11 H guanchinense (klokvormige, bruinachtige roze bloemen)
- 12 H hamatum (zware haakvormige bedooring)
- 13 H marquezii v. argentinense (lange gebogen doorns)
- 14 H millaresii (grote, platte plant met lange zwarte bedooring)
- 15 H moserianum (sterke, gedraaide doorns)
- 16 H nigriareolatum (witroze bloem)
- 17 H onychacanthum (platronde, niet spruitende bol)
- 18 H odoratum nom. nud. (blauwgroen; roze bloemen)
- 19 H ragonesi (blijft erg klein)
- 20 H schroederianum (groenachtig witte bloem)
- 21 H spec. Lau 486 (de Sierra Mazan) (verwant met G. schickendantzii)
- 22 H spec. Lau 503 (de Andalgalá/Arg.) (verwant met G. hybopleurum)
- 23 H spec. B 169 (de Argentina) (verwant met G. biocolor)
- 24 H strigilianum 10zpp (zeer donker lichaam, weinig zwarte aanliggende doorns; zeldzaam)
- 25 H tillianum (bloedrode bloem)
- 26 H uruguayensis (geelbloeiend)
- 27 H weissianum (zalmkleurige bloem)
- 28 H zegarrae (een der mooiste Boliviaanse soorten, grote bloemen)
- 29 P achirasense (krachtige groeier)
- 30 P boszingianum P 205 (zeer afwijkende soort; roze bloem)
- 31 P ferrarii P 136 (verwant aan G. glaucum)
- 32 P genseri nom. nud. B 42
- 33 P % horridispinum (bloeit prachtig met grote violetroze bloemen)
- 34 P piltziorum P 38 (lila-roze bloem)
- 35 P ritterianum P 219 (platrond met penwortel)
- 36 P schatzlianum P 93
- 37 L % zegarrae
- 38 M % pflanzii v. tominense
- 39 M pungens (witte bloem; prachtige bedooring)
- 40 L Gemengd (Zaden van liefhebbers gemengd)

- HAM HAMATOCACTUS**
Bolcactussen met haakdoorns. Jonge planten bloeien gemakkelijk. Niet kougevoelig en zeer geschikt voor beginners.
- 01 L setispinus (grote gele bloem met rode keel)
- HIL HILDEWINTERIA**
Kruipende zuilcactus, die niet erg groot wordt. Niet kougevoelig en zeer rijkbloeiend
- 01 S aureispina
- KRA KRAINZIA**
Soms bij Mamillaria ingedeeld geslacht van grootbloemige planten. De planten zijn vrij vochtgevoelig, maar niet kougevoelig
- 01 C longiflora 15zpp (grote roze bloem)
- 02 H % guelzowiana 10zpp (prachtig wit behaard; zeer grote karmijnroze bloem)
- 03 H % guelzowiana 10zpp (nog dichter behaard)
- 04 H longiflora v. stampferi 10zpp (ook wel M. stampferi genoemd)
- 05 M guelzowiana 15zpp.
- LER LEUCHTENBERGIA**
Monotypisch. Zeer aparte planten met lange driekantige tepels en lange papierachtige doorns. Grote penwortel. Bloei op latere leeftijd met zeer grote gele bloemen. In de zomer kweken met zeer veel licht en veel water. 's Winters absoluut droog houden. Niet kougevoelig.
- 01 H principis
- LOB LOBIVIA**
Groot geslacht van vooral Boliviaanse bolcactussen. De planten zijn in cultuur merendeels gemakkelijk en er verschijnen gemakkelijk de grote, zeer exotisch gekleurde bloemen. De meeste bloemen gaan slechts op één dag open helaas. Vanwege de fraaie bedooring zijn de planten ook de rest van het jaar een lust voor het oog. Uitstekend geschikt voor beginners.
- 01 S hermanniana (vermiljoenrode bloem; groeit langwerpig)
- 02 H acanthophlegma (platrond; vuurrode bloem)
- 03 H aguilar (niet spruitend; rode bloem)
- 04 H backebergii (helder karmijnkleurige bloem)
- 05 H caneana v. albiflora 10zpp (zeldzame vorm met zuiver witte bloemen)
- 06 H cinnabarina (8 cm grote karmijnkleurige bloem met donkere keel)
- 07 H cintiensi v. elongata (goudgele bloem)
- 08 H dobeana (kleinblijvend; bloedrode bloem)
- 09 H draxleriana (grote roodachtige bloem)

DRUKWERK

Dhr. _____
 Aan Mevr. _____
 Mej. _____

 (adres)

 (postcode) (plaats)

Clichéfonds "Succulenta"
Tegelseweg 131
5912 BD VENLO

Ondergetekende wenst de hieronder en aan ommezijde vermelde soorten uit de lijst 1986-1987 te ontvangen.

Soorten à f 2,- (Bfrs 38)	Vervangnrs. soorten à f 2,-
Porties à f 2,40 (Bfrs 45)	Vervangnrs. porties à f 2,40
Porties à f 7,50 (Bfrs 140)	Vervangnrs. porties à f 7,50

Z.O.Z.

Dhr. _____
 Bestelling van: Mevr. _____
 Mej. _____

 (adres)

	(postcode)	(Plaats)
Totaal bestelling:		
_____ soorten à f 0,60 = f _____		à Bfrs 11 = Bfrs _____
_____ soorten à f 2,00 = f _____		à Bfrs 38 = Bfrs _____
_____ porties à f 2,40 = f _____		à Bfrs 45 = Bfrs _____
_____ porties à f 7,50 = f _____		à Bfrs 140 = Bfrs _____
_____ pakketjes à f 5,- = f _____		à Bfrs 95 = Bfrs _____
Bijdrage Portokosten		= Bfrs 19
(beneden f 25,-) = f _____ 1,00		(beneden Bfrs 500)
Totaal f _____		Bfrs _____

Bovenstaand bedrag is op voldaan via:

Postgiro 14465 t.n.v. Beheerder Clichéfonds, Venlo

Rabobank Venlo rek.nr. 17.38.48.877 t.n.v. Beheerder Clichéfonds, Venlo

Voor België: 000.11.41.809-22 t.n.v. Succulenta, Volkel

Andere betaalwijze:

Doorhalen wat niet van toepassing is.

Soorten à f 0,60 (Bfrs 11)

Vervangnrs. à f 0,60

Pakketjes van 10 soorten à f 5,- (Bfrs 95)

COY	ECC	ECF	FER	GYM	LOB	MAL	MAL
MEL	NCH NEP	NOT	PAR	PSL ECN	REB	LI	

- 10 H drijveriana (dwergsoort met grote gele bloemen)
- 11 H glauca (oranjerode bloem met zwarte keel)
- 12 H haageana (zwartbedoordnd)
- 13 H hualfinensis (donker lichaam; rode bloemen)
- 14 H jajoiana (de Koningin der Lobivia's)
- 15 H larae (lange doorns; purperviolette bloem)
- 16 H leptacantha (vormt groepen; lange gele bloem)
- 17 H longispina (woest bedoordnd; variabele bloemkleur)
- 18 H mizquensis (grote rode bloem)
- 19 H mistiensis (platrond; van binnen geel-rode bloem)
- 20 H pectinifera (geelbloeiend)
- 21 H oxyalabastra (donker karmijnkleurige bloemen; mooi)
- 22 H polaskiana (gele bloem met rode keel)
- 23 H pseudocachensis v. cinnabarina (blijft zeer klein; met penwortel)
- 24 H pseudocinnabarina (karmijnrode bloemen)
- 25 H pusilla fa. flaviflora (dwergsoort met gele bloemen)
- 26 H quiabayensis Lau 1004 (geelachtige bloemen)
- 27 H rebutioides v. sublimiflora (dwergsoort; zalm- tot karmijnkleurige bloem)
- 28 H schielliana (rijkbloeiend met rode bloemen)
- 29 H sicuaniensis (niet spruitend, tot ca. 10 cm ø)
- 30 H spec. FR 401 (de Maimara(Arg.) (verwant met L. haageana & muhriae)
- 31 H spec. Lau 154A (de Huanocquita) (veel gele of roodachtige bloemen)
- 32 H spec. Lau 459 (de Portrerito(Arg.) (lange zwarte bedoorning)
- 33 H spec. Lau 470 (de Yacoraite(Arg.) (lijkt op L. rubescens)
- 34 H tegeleriana (ook wel ingedeeld bij Acantholobivia)
- 35 H uitewaaleana (okergele bloem met violette keel)
- 36 H varians (zeer lang bedoornde vorm met gele bloemen)
- 37 H winteriana (zeer grote, purperachtige bloem met witte keel)
- 38 H wrightiana (lilakleurige bloem, die enkele dagen geopend blijft)
- 39 H zecheri (karmijnkleurige bloem)
- 40 L % boliviensis (lichtrode bloem)
- 41 L oyana
- 42 P calochrysea P 61

LOP

LOPHOPHORA

Kleinblijvende bolcactussen, waarvan de wortelhals mescaline bevat. Onbedoordnd en grijsgroen van kleur. Niet kougevoelig, wel wat vochtgevoelig door de grote penwortel.

- 01 H williamsii 10zpp
- 02 H williamsii v. decipiens 10zpp

MAA

MALACOCARPUS

Vroeger Wigginsia genoemd geslacht, dat sterk verwant is met Notocactus. Ze bezitten een sterk wollige schedel en bloeien geel. Meestal bezitten ze scherpere ribben dan Notocactus. Niet kougevoelig en ook geschikt voor beginners.

- 01 H erinaceus (donkergroen; kanariegele bloem)
- 02 H horstii (zeer wollige schedel; kleine gele bloem)
- 03 H sessiliflorus
- 04 H tephacanthus (bleekgroen lichaam)
- 05 L % vorwerkianus (platrond en klein)

MAL

MAMILLARIA

Grootste en meest geliefde geslacht onder de cactussen. De planten stammen uit Noord- en Midden-Amerika. Ze bezitten een zeer afwisselende bedoorning. De meeste soorten bloeien rijk uit kransen om de kop met meestal vrij kleine bloemen. De planten zijn weinig kougevoelig. Een aantal soorten is zeer vochtgevoelig en daardoor moeilijk op eigen wortel.

- 01 S % albilanata (later cilindrisch wordend; karmijnkleurige bloem)
- 02 C % arida (blijft vrij klein; niet spruitend)
- 03 L % aurihamata (zwavelgele bloem)
- 04 C blossfeldiana (spruit zelden; blijft vrij klein)
- 05 L % bocasana (zodevormende, witbehaarde soort)
- 06 C bocasana v. multilanata (dichterbehaarde vorm)
- 07 C boolii (kleine kogelvorm)
- 08 S % brauneana (violetrode bloem)
- 09 P elongata vormt groepjes van zuilvormige spruiten)
- 10 L % floresii (helder karmijnkleurige bloem)
- 11 L glassii (vormt groepen)
- 12 P % hahniana (met lange witte haren; zeer bekend)
- 13 L hamata (cilindervormig; rode bloemen)
- 14 L kladiway
- 15 L % kuentziana (later sterk spruitend)
- 16 C mainae (bloem wit met rode middenstreep)
- 17 C % matudae (cilindervormig; purperen bloem)
- 18 C % mazatlanensis (kort cilindervormig; karmijnkleurige bloem)
- 19 C % microcarpa (roze bloem met donkerder middenstreep)
- 20 C multiceps (meest kortcilindrisch)
- 21 S % phymatothele (spruit zelden; bloem karmijnkleurig)
- 22 C % picta (met penwortel; blijft vrij klein)
- 23 L prolifera (zodevormend)
- 24 C sanluisensis (vrij grote witte bloem)
- 25 H albicans (slankzuilig)
- 26 H anniana 10zpp (zeer gewilde dwergsoort)
- 27 H armillata (cilindervormig; wit tot roze bloem)

28 H	<i>aureilana</i> (goudgeel behaard; grote roze bloemen)	70 H	<i>rhodantha</i> v. <i>chrysacantha</i> (goudgeel bedoordnd; karmijnkleurige bloem)
29 H	<i>barbata</i> (mooie dwergsoort met relatief grote bloemen)	71 H	<i>rhodantha</i> v. <i>ruberrima</i> (robijnrode bedooring)
30 H	<i>beiselii</i> (wollige axillen; lange gele doorns)	72 H	<i>rubida</i> (blauwgroene plant)
31 H	<i>bella</i>	73 H	<i>rubrograndis</i> (grote karmijnkleurige bloem; zeldzaam)
32 H	<i>berkeana</i> 10zpp Lau 1245 (bloeit rijk; zeldzaam en nieuw)	74 H	<i>sempervivi</i> v. <i>tetracantha</i> (zeer wollige axillen)
33 H	<i>brandegeei</i> v. <i>gabbii</i> (wordt vrij groot; geelachtige bloemen)	75 H	<i>shurliana</i> (grote purperen bloem)
34 H	<i>caerulea</i> (blauwgroene epidermis; zeldzaam)	76 H	<i>solisioides</i> 10zpp (dwergsoort met kamvormig geplaatste doons)
35 H	<i>calacantha</i> (wordt vrij groot; langgerekt)	77 H	spec. Lau 044 (de Isla Magdalena/B.C.) (vruchten meestal violet)
36 H %	<i>carnea</i> v. <i>robusta</i> (purperroze bloem)	78 H	spec. Lau 060 (de Tomelin Canyon/Oax.) (slanke vorm van <i>M. dixanthocentron</i>)
37 H	<i>casoi</i> (purperen bloem)	79 H	H spec. Lau 068 10zpp (de Calapa/Oax.) (waarschijnlijk de echte <i>M. lanata</i>)
38 H	<i>centraliplumosa</i> (donkere roodbruine middendoorn)	80 H	spec. Lau 086 (de Sierra Obscura/Chic.) (mooi; karmijnkleurige bloem)
39 H	<i>centricirra</i> (fraaie witwollige axillen)	81 H	spec. Lau 761 (de Coalcoman/Mich.) (zeldzaam)
40 H	<i>coahuilensis</i> 10zpp (= <i>Porfiria schwartzii</i>)	82 H	spec. Lau 680 10zpp (de Teotitlan-Huautla/Oax.) (2 zware bruine middendoorns)
41 H	<i>deherdtiana</i> 10zpp (grote purperviolette bloem)	83 H	spec. Lau 1048 (de Monte Escobedo/Zac.) (verwant met <i>M. jaliszana</i>)
42 H	<i>duwei</i> 10zpp (zeldzaam)	84 H	spec. Lau 1059 10zpp (de Tommelin Canyon/Oax.) (de echte <i>M. celsiana</i> ?)
43 H	<i>erectacantha</i> (fijne dwergsoort)	85 H	spec. Lau 1108 (de Ocotepc/Oax.) (fijn wit bedoordnd)
44 H	<i>ernestii</i> v. <i>duocentralis</i> (heeft steeds twee middendoorns)	86 H	spec. Lau 1109 (de Tecomavaca/Oax.) (verwant met <i>M. crucigera</i> & <i>lanata</i>)
45 H	<i>euthele</i> nom. nud. (purperen bloem)	87 H	spec. Lau 1116 10zpp (de Tres Picos-Cuicatlan/Oax.) (zwaar witbedoordnd)
46 H	<i>flavicentra</i>	88 H	spec. Lau 1128 (de Yolox/Oax.)
47 H	<i>geminispina</i> v. <i>nobilis</i> (zeer lang bedoordnd; fraaie witte groepen)	89 H	spec. Lau 1234 10zpp (de Nacori Chico/Son.) (<i>M. bellisiana</i> ?)
48 H	<i>gigantea</i> v. Lau 1118	90 H %	spec. Lau 1234A 10zpp (de Pinos Altos/Son.) (<i>M. bellisiana</i> ?)
49 H	<i>glareosa</i> (dwergsoort uit Baja California)	91 H	spec. sim. <i>M. montensis</i> (mooi)
50 H	<i>goodrichii</i> 10zpp (zeldzame dwergsoort; relatief grote roze bloemen)	92 H	<i>subtilis</i> 10zpp (dwergsoort; zeldzaam)
51 H	<i>guillauminiana</i> 15zpp (zeldzame dwergsoort uit Durango)	93 H	<i>theresae</i> 10zpp (dwergsoort met grote purperen bloem)
52 H	<i>heidiae</i> 10zpp (lijkt op <i>Dolichothele zephyranthoides</i> ; zeldzaam)	94 H	<i>trichacantha</i> (haarachtige bedooring; rijkbloeierend)
53 H	<i>hemisphaerica</i> fa. de Huasteca Canyon/N.L.	95 H	<i>verhaertiana</i> (cylindrisch; spruitend)
54 H	<i>huajuapensis</i> (areolen dicht opeen; diep purperen bloem)	96 H	<i>wilcoxii</i> (grote purperen bloem)
55 H	<i>huitzilopochtli</i> v. Lau 066B 10zpp (vorm met gele areolen)	97 H	<i>winteriae</i> (blauwgroen; geelachtige bloem)
56 H	<i>lanata</i> (sensu Schwarz) (verwant met <i>M. albilanata</i>)	98 H	<i>wolfii</i> 10zpp (vrijwel witte bloem; zeer begeerd)
57 H	<i>lenta</i> 10zpp (vormt prachtige zoden)	99 H	<i>wrightii</i> 10zpp (grote dieppurperen bloem; zeer mooi)
58 H	<i>lewisiana</i> (klein; blauwgroen lichaam)	100 H	<i>wuthenauiana</i>
59 H	<i>marksiana</i> (geelgroene plant; gele bedooring en bloemen)	101 H %	<i>xaltiangensis</i>
60 H	<i>mathildae</i> (zeldzaam)	102 H	<i>yucatanensis</i> (geelbedoordnd; roze bloemen)
61 H	<i>microthele</i> v. <i>superfina</i> (dicht witbedoordnde plant)	103 H	<i>zeilmanniana</i> v. <i>albiflora</i> (vorm met zuiver witte bloemen)
62 H	<i>miegiana</i> (scharlakenkleurige bloem)	104 L	<i>albicans</i> (gegarandeerd de echte!)
63 H	<i>multiformis</i> 10zpp (kleine zodevormende planten)	105 L	<i>sheldonii</i> (grote purperen bloem)
64 H	<i>oresteria</i> (verwant met <i>M. viridiflora</i>)	106 M	<i>albilanata</i>
65 H	<i>pennispinosa</i> (dichtbehaard; roze bloemen)		
66 H	<i>perbella</i> (deelt zich vaak dichotoom)		
67 H	<i>perbella</i> , fa. <i>lanata</i> (wolliger en dichter bedoordnd)		
68 H	<i>phitauiana</i> (cylindrisch; roze bloemen)		
69 H	<i>pseudocrucigera</i> (klein met wollige axillen)		

- 107 M barbata
108 M crucigera (prachtige bedooring)
109 M grahamii
110 M heyderi v. hemisphaerica
111 M knebeliana (geelbloeiend)
112 M lasiacantha (dwergsoort; grote witachtige bloemen)
113 M lenta 15zpp
114 M magallanii (niet spruitend; platron; karmijnkleurige bloem)
115 M meridiorosei (grote purperkleurige bloemen)
116 M morricallii
117 M multidigitata (cilindervormig; tot 20 cm lang)
118 M neoschwarzeana (platron)
119 M polyedra (roodachtige bloem)
120 M polythele (wordt vrij groot; zuilvormig)
121 M wrightii 15zpp
122 L % Gemengd (vele soorten uit inzendingen van liefhebbers)
- MAM MAMILLOPSIS**
Monotypisch geslacht van schitterend wit bedoornende en op Mammillaria lijkende bolcactussen. De planten bloeien alleen bij zeer veel licht. De kweek is niet moeilijk en de planten zijn niet kougevoelig.
- 01 H senilis 10zpp
- MAT MATUCANA**
Bolcactussen met grote zygomorfe bloemen. De planten zijn gemakkelijk te kweken en niet erg kougevoelig.
- 01 C haynei (scharlaken-karmijnrode bloem)
02 H purpureoalba 10zpp (dicht geelbedoorn; purperroze bloem)
- MEL MELOCACTUS**
Cephaliumvormende bolcactussen. De kweek is gemakkelijk bij voldoende warmte, althans bij de meeste soorten. Door het cephalium zeer aantrekkelijke planten, alsmede door de vaak zware bedooring en de diverse lichaamskleuren. Geschikt voor beginners.
- 01 S % azureus (zeer mooie, blauw berijpte plant)
02 C % macrodiscus (rozerode bloem)
03 C % matanzanus (kleinblijvende soort uit Cuba)
04 C % ruestii (blauwgroen lichaam)
05 H axiniphorus (met weinig doorns; vlak cephalium)
06 H azulensis (met lange gedraaide doorn)
07 H concinnus (klein, grijsgroen; rijkbloeiend)
08 H cremnophilus (lange doorns)
09 H dawsonii (kortcilindrisch; zeldzame soort)
10 H diersianus (grijsrode doorns)
11 H guaricensis (rood cephalium)
12 H longispinus (lange afstaande doorns)
13 H oaxacensis (krachtig bedoorn)
14 H pachyacanthus (blauw berijpt; rood cephalium)
15 H rubrisaetosus (zeer lange doorns; rood cephalium)
16 L % acispinosus HU 258A (wordt niet erg groot; evenals de volgende soorten afkomstig van Dhr. Eerkens uit Suriname)
17 L % arcuatispinus HU 424 (mooie blauwgroene soort)
18 L % brongniartii (uit Honduras; lijkt op M. delessertianus)
19 L erythracanthus HU 220 (blijft klein; roodbruine lange bedooring)
20 L % grisoleoviridis HU 405
21 L % inconcinus AB 1003 (de echte, niet identiek met M. permutabilis)
22 L macrocanthos (van middendeel Aruba; zaden van zeer afwijkende planten)
23 L % macrocanthos (van middendeel Bonaire)
24 L % macrocanthos (van Curacao; zeer variabel, zeer interessant)
25 L % macrocanthos (van Westpunt Curacao; zwaarbedoorn in veel kleurschakeringen)
26 L % neglectus nom.nud. FR. 1334 (zeer zeldzaam, niet HU 174)
27 L % rubrisaetosus HU 137 (mooie, roodbruin bedoornende soort)
28 L salvadorensis HU 301
29 L % spec. E 27 (lijkt op de oude M. macrodiscus van Werdermann)
30 L spec. HU 407A (uiterst zeldzaam; sterk gebogen doorns, oranjerood cephalium)
31 L % spec. WK 24 (zwaarbedoorn; zie Kuas 1980 pag. 215-219)
32 L % ascipinosus (de hierna volgende soorten zijn ingezonden door Dhr. Uil uit Bommel)
33 L % bahiensis (kogelvormig tot iets gestrekt)
34 L % conoideus
35 L % curvicornis
36 L % inconcinus (vlg. Dhr. Uil M. permutabilis Ritter)
37 L % macrodiscus
38 L % matanzanus
39 L % maxonii
40 L nitidus
41 L % robustispinus
42 L % salvadorensis
43 L % spec. de Noord Alegre
44 L % spec. met roodbruine doorns (vorm van M. erythracanthus?)
45 L % Gemengd (Vele soorten van liefhebbers gemengd)
- MIA MICRANTHOCEREUS**
Kleinblijvende, zeldzaam mooi behaarde en bedoornende zuilen uit Brazilië. Kougevoelig.
- 01 L uilianus 10zpp (zeldzaam; geringe voorraad)
- MYR MYRTILLOCACTUS**
Grootwordende zuilcactussen uit Midden-Amerika met vruchten die lij-

- ken op een bosbes en eetbaar zijn. Enigszins kougevoelig. Geschikt voor beginners.
- 01 M % schenckii (weinig berijpt)
- NBE NEOBESSEYA**
Vrij zeldzame Noord-Amerikaanse bolcactussen. De planten zijn niet kougevoelig.
- 01 H asperispina 10zpp (tot 6 cm ø)
- NCH NEOCHILENIA**
Chileense bolcactussen met vaak een opvallend gekleurde epidermis, die op nieuw in de belangstelling staan. Vaak geel- of roodbloeiend. De planten zijn niet kougevoelig
- 01 S % woutersiana
02 H aerocarpa (dwergsoort met nietige bedoorning)
03 H crispa (donkere epidermis; pikzwarte doorns)
04 H floccosa (dwergsoort met lange haren)
05 H glaucescens
06 H heinrichiana (donker asgrijs lichaam)
07 H huascensis (karmijnrode bloem)
08 H krausii (dwergsoort; rijkbloeiend)
09 H lembckeii (dwergsoort; grote bloemen)
10 H neohankeana (zwartbedoordnd)
11 H occulta (kleinblijvend; vrijwel doornloos)
12 H setosiflora v. intermedia (geelachtig-roze bloem)
13 P mitis (dwergsoort)
14 P napina (blijft klein; bleekgele bloem)
15 P paucicostata (blauwgrijs berijpte plant)
16 P pulchella
17 P taltalensis v. rubriflora
18 L % Gemengd (Neochilenia en Neoporteria gemengd)
- NEG NEOGOMESIA**
Aan Ariocarpus verwante planten met tepels tot 4 cm lengte. Door de langzame groei en de forse penwortel moeilijk groot te brengen. Niet kougevoelig.
- 01 H agavioides 10zpp (violetruze bloem)
- NEL NEOLLOYDIA**
Grootbloemige, vrij klein blijvende bolcactussen. De planten zijn niet kougevoelig, maar op eigen wortel wel vochtgevoelig.
- 01 C odorata (door Backbg. ingedeeld bij Cumarinia)
02 H conoidea 15zpp (grote dieppurperen bloem)
03 H grandiflora 15zpp (ca. 5 zwarte, rechte middendoorns)
- NEP NEOPORTERIA**
Aan Neochilenia verwante planten. Een aantal soorten bloeit bij ons in het najaar of de winter. Niet kougevoelig
- 01 S gerocephala (lange witte, gewonden bedoorning)
02 S % multicolor
03 H castaneoides
04 H cephalophora (dwergsoort; haarachtige bedoorning)
05 H laniceps (dwergsoort)
06 H sociabilis (donkere, spitse doorns)
07 P intermedia
08 P subgibbosa (wordt zeer groot; cilindrisch)
- NOT NOTOCACTUS**
Prachtig bloeiende bolcactussen. De bloemen zijn vaak geel met een rode stamper. De kweek is eenvoudig en de planten bloeien al binnen twee jaar. De planten zijn niet kougevoelig. In de winter niet volledig droog houden.
- 01 H crassigibbus (zeer grote bloemen)
02 H fuscus (dicht, donker bedoordnd)
03 H herteri (wordt vrij groot; schitterende lilakleurige bloemen)
04 H ottonis v. vencluanus (grote rode bloemen; zeer apart)
05 H paulus (blijft vrij klein; zwaarbedoordnd)
06 H roseiflorus (lijkt op N. rutilans, maar de bloemen zijn roze-karmijnkleurig)
07 H rutilans (karmijnkleurige bloem)
08 H succineus (goudgeel bedoordnd)
09 H succineus v. albispinus (sneeuwwit bedoornde vorm)
10 H uebelmannianus (lijkt op N. crassigibbus, maar heeft violette bloemen)
11 H vanvlietii (rood- tot zwartbruine bedoorning)
12 H vanvlietii v. gracilior
13 H winkleri (blijkt op N. mueller-melchersii, maar is dichter bedoordnd)
14 L % mammulosus
15 L % roseoluteus (schitterende geel-roze bloem)
16 L % buiningii (lichtgroene plant met scherpe ribben)
17 P arachnites
18 P campestrensis (donkergroene plant)
19 P spec. de Brazil (op N. scopa lijkende sneeuwwit bedoornde plant. Zelfs de knoppen en bloemen zijn bijna wit)
20 L % Gemengd (soorten van liefhebbers)
- OBR OBREGONIA**
Monotypisch geslacht van bolcactussen. Mooi, maar niet zeer gemakkelijk te kweken. De planten zijn niet kougevoelig.
- 01 H denegrii
- OPU OPUNTIA**
Groot geslacht van cactussen met schijfvormige stengels. De hieronder aangeboden soorten gelden als winterhard. Opuntia's ontkiemen vaak pas na zeer lange tijd.
- 01 S engelmanni (grote gele bloemen)
02 S phaeacantha

- 03 S spec. met oranje bloem
04 S % Gemengd (mengsel van winterharde soorten)
- ORE OROCEAREUS**
Fraaie, sterk behaarde zuilen uit de Andes. De soorten zijn gemakkelijk te kweken en niet kougevoelig.
01 H trollii
- ORT ORTEGEOCACTUS**
Op *Coryphanta* lijkende planten, die uit de axillen bloeien. Het geslacht is monotypisch en de planten zijn niet kougevoelig. Soms verschijnen op de epidermis rode vlekken, die de planten verder geen zichtbare schade berokkenen.
01 H maddougallii 10zpp
- PAC PACHYCEREUS**
Boomvormige planten uit Mexico. Zaailingen bezitten een zeer aantrekkelijke bedooring. Niet kougevoelig.
01 H pringlei
- PAR PARODIA**
Groot geslacht van Boliviaanse bolcactussen. De planten bezitten een zeer gevarieerd doornkleed. Vaak hebben ze een witwollige schedel. De bloemen verschijnen willig gedurende vrijwel de gehele zomer. De zaai dient plaats te vinden bij niet te hoge temperatuur. Ook de jonge zaaillingen kunnen een wat lagere temperatuur beter overleven dan een te hoge.
01 H campestre Lau 576
02 H faustiana
03 H mairanana (oranje bloemen)
04 H nivosa (dicht, sneeuwwit bedoorn)
05 H penicillata (geelbedoornde vorm)
06 H penicillata (witbedoornde vorm)
07 H rigida Lau 455
08 H setifera (heldergele bloemen)
09 H tafiensis (witwollige schedel)
10 H tuberculosi-costata (goudgele bloemen)
11 P % hummeliana
12 P lohaniana P 65
13 P sanguiniflora P 158 (bloedrode bloemen)
14 P % spaniosa P 146
15 P % uebelmanniana P 153
16 M caraparina
17 M cardenasii v. applanata
18 M cruce-nigricentra nom. nud.
19 M riojensis
20 M tucamanensis
21 L % cardenasii (blijft klein; geelbloeiend)
22 L % purpureo-aurea (goudgele bloem)
- PEL PELECYPHORA**
Kleinblijvende bolcactussen uit Mexico met korte, kamvormig geplaatste bedooring. De planten zijn niet kougevoelig, maar op eigen wortel nogal
vochtgevoelig en daardoor minder geschikt voor beginners.
01 H aselliformis 10zpp (de areolen lijken op pissebedden)
02 H pseudopectinata 10zpp (ook wel *Gymnocactus*, *Turbincarpus* of *Normanbokea* genoemd)
03 H pseudopectinata v. rubriflora 10zpp (purperviolette bloem)
- PHE PHELLOSPERMA**
Monotypisch geslacht, ook wel gevoegd bij *Mamillaria*. Grote purperen bloemen. Niet kou- maar wel erg vochtgevoelig.
01 H tetrancistra 10 zpp
- PIL PILOSOCEREUS**
Prachtig berijpte en behaarde zuilen uit vooral Brazilië. De planten zijn warmteminnend. Bloei ziet men in cultuur niet zoveel, maar de planten zijn ook zonder bloemen juwelen.
01 H rufianatus nom. nud. HU 277 (roodbruin pseudocephalium)
02 L mucosiflorus HU 443 (beschreven: KuaS 1977 pag. 201)
- PSL PSEUDOLOBIVIA**
Nauw verwant met *Lobivia* en *Echinopsis*. Vaak zijn de planten zwaarbedoorn en krijgen ze prachtig gekleurde grote bloemen. De kweek is gemakkelijk en de planten zijn niet kougevoelig.
01 H ancistrophora (platrond; witte bloemen)
02 H aurea v. fallax (met lange zwarte middendoorns; gele bloemen)
03 H aurea v. quinesensis (met lange witte doorns)
04 H cardenasiana (platrond; grote magentarde bloemen)
05 H obrepanda v. purpurea (= *P. callichroma*; met reusachtige purperen bloemen)
06 P aurea v. depressicostata P 25
07 P polyancistra (platrond; witte, geurende bloemen)
08 L % kermesina (fraaie karmijnkleurige bloem)
- PYR PYRRHOCACTUS**
Verwant aan *Neochilenia*. De planten bezitten een fraaie zware bedooring en klokvormige bloemen. Ze zijn niet kougevoelig.
01 H bulbocalyx (zeer zware, omhoog gerichte doorns)
02 H dubius
03 H sanjuanensis
04 H strausianus
05 H umadeave v. marayensis
- RAT RATHUNIA**
Overdag bloeiende, struikvormige cactus uit Mexico.
01 H alamosensis

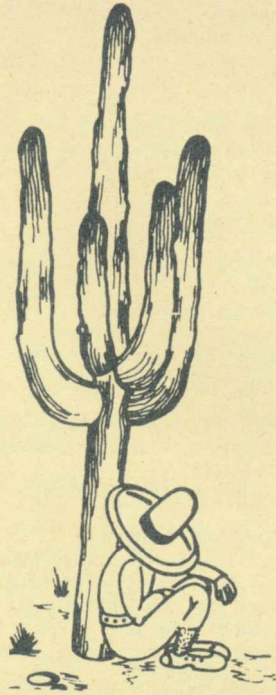
- REB REBUTIA**
Hierbij zijn tevens de geslachten *Aylosteria* en *Mediolobivia* ondergebracht. Bij de soorten is zoveel mogelijk aangegeven waarbij ze behoren. Deze soorten zijn zeer geschikt voor beginners, omdat de planten klein blijven en vroeg in het voorjaar zeer rijk bloeien in vele aantrekkelijke kleuren. De planten zijn niet kougevoelig.
- 01 L *albipilosa* (*Aylosteria*)
02 L % *grandiflora* (*Rebutia*)
03 L % *inquiens*
04 L % *kozelski*
05 L *marsoneri* (*Rebutia*)
06 L % *robustispina* (*Aylosteria*)
07 L *senilis* v. *kesselringiana* (*Rebutia*)
08 L *spatulata*
09 L *xanthocarpa* v. *violaciflora* (*Rebutia*)
10 H *archibuiningiana* Lau 404 (*Aylosteria*)
11 H *aureiflora* (*Mediolobivia*)
12 H *aureiflora* v. *rubriflora* (*Mediolobivia*)
13 H *eucaliptana* (*Mediolobivia*)
14 H *kieslingii* (*Aylosteria*)
15 H *leucanthera* (*Aylosteria*)
16 H *maxima* (*Aylosteria*)
17 H *muscula* (*Aylosteria*)
18 H *pectinata* v. *neosteinmannii* (*Mediolobivia*)
19 H *pectinata* v. *orurensis* (*Mediolobivia*)
20 H *tarvitensis* (*Aylosteria*)
21 H *violaciflora* v. *knuthiana* (*Rebutia*)
22 H *xanthocarpa* v. *citricarpa* (*Rebutia*)
23 H *xanthocarpa* v. *costata* (*Rebutia*)
24 L *senilis* (*Rebutia*)
25 L % *wessneriana* (*Rebutia*; bloedrode bloem)
26 L % Gemengd (Vele soorten van liefhebbers)
27 L % *albiareolata* (*Aylosteria*)
28 L % *cajasensis* (*Aylosteria*)
29 L % *carminata*
30 L *patericalyx* (*Rebutia*)
31 L *senilis* v. *sieperdaiana* (diepgele bloem; *Rebutia*)
32 L *senilis* v. *stuemeri* (*Rebutia*; steenrode bloem)
33 L % *violaciflora* (*Rebutia*; helder violette bloem)
34 L % *xanthocarpa* v. *dasyphrissa* (*Rebutia*; blauwachtig rode bloem)
35 L *xanthocarpa* v. *salmonia* (*Rebutia*; zalmkleurige bloem)
- ROS ROSEOCACTUS**
Met *Ariocarpus* verwante bolcactussen met penwortel. De kweek is weer moeilijk door de vochtgevoeligheid en de langzame groei. De planten zijn niet kougevoelig.
- 01 H *fissuratus* 15zpp (tot 15 cm ø; grote roze bloem)
02 H *kotschoubeyanus* 10zpp (tot 5 cm ø; grote purperen bloem)
03 H *kotschoubeyanus* v. *albiflorus* 10zpp (witroze bloem; zeldzaam)
- 04 H *kotschoubeyanus* c. *macdowellii* 10zpp (kleiner lichaam; bloem purper)
05 H *lloydii* 15zpp (purperen bloem)
- SEC SELENICEREUS**
Epifytische, klimmende struiken met dunne stammen. De planten vormen enorme bloemen, die 's nachts opengaan.
- 01 S *grandiflorus* (witte bloem met een doorsnede van meer dan 20 cm)
- SET SETIECHINOPSIS**
Rijkbloeiende kleine zuilen. De bloem bloeit één nacht en geurt. De plant is niet kougevoelig.
- 01 L % *mirabilis*
- SOE SOEHRENSIA**
Grote, aan *Lobivia* verwante bolcactussen. Gemakkelijke groeiers. De bloem verschijnt moeilijker. Niet kougevoelig.
- 01 P *formosa* v. *maxima*
- SOL SOLISIA**
Pelecypora-achtige planten. Niet kougevoelig, maar voor beginners wel moeilijk.
- 01 P *pectinata* 10 zpp
- STO STROMBOCACTUS**
Platronde planten uit Mexico. De planten zijn niet kougevoelig. Door hun vochtgevoeligheid en hun langzame groei zijn ze moeilijk te kweken.
- 01 N % *disciformis* (de enige soort van dit geslacht)
- SUB SUBMATUCANA**
Wordt door velen bij *Matucana* ingedeeld. De kweek is gemakkelijk en de planten zijn niet kougevoelig.
- 01 H *aurantiaca* (glanzend groen; zeer grote, oranje bloemen)
02 H *celendinensis* (mooie karmijnkleurige bloemen)
03 H *oreodoxa* 10zpp (door Backbg. ingedeeld bij *Eomatucana*)
04 H *spec.* Lau 173 (de Rio Crisnejas) 10zpp
05 H *weberbaueri* (gele bedoorning; citroengele bloem)
06 H *weberbaueri* v. *flammea* (vorm met oranje bloemen)
- SUI SUBPILOCEREUS**
Zuilen van de kusten en eilanden van Noord-Amerika. De planten zijn meestal nogal kougevoelig.
- 01 L % *repandus* (draagt rode vruchten)
02 L % *repandus* v. *weberi* (draagt groene vruchten)
- SUL SULCOREBUTIA**
Kleine bolcactussen, verwant aan *Rebutia*. De planten zijn niet kougevoelig, maar wel wat vochtgevoelig op ei-

- gen wortel. De bloei is minstens even aantrekkelijk als bij *Rebutia*.
- 01 H alba 10zpp (dwergsoort met witachtige doorns en donkerrode bloem)
- 02 H breviflora 10zpp (korte gele bloemen)
- 03 H candiae 10zpp (goudgele doorns en gele bloemen)
- 04 H canigueralii 10zpp (rode bloem met geel midden)
- 05 H flavissima 10zpp (goudgele bedoorning; helder purperviolette bloemen)
- 06 H clizensis 10zpp (lange bruinachtige doorns)
- 07 H frankiana 10zpp (magentarode bloemen)
- 08 H glomerispina 10zpp (stralende violette bloemen)
- 09 H krahni 10zpp (variabel gekleurde, zwarte bedoorning)
- 10 H losenickyana 10zpp (rode bloemen)
- 11 H oenantha 10zpp (donkere wijnrode bloem)
- 12 H pampagrandensis 10zpp (geelachtig bedoornid; magentarode bloem)
- 13 H steinbachii 10zpp (sterke zwarte doorns; magentarode bloem)
- 14 H steinbachii v. gracilior 10zpp (sierlijker, fijner bedoornid)
- 15 H sucrensii WR 64 10zpp (purperen bloemen)
- 16 H swobodae 10zpp (goudgele bedoorning; purperen bloem; zeldzaam)
- 17 H tarabucoensis 10zpp (dwergsoort met donkerrode bloem)
- 18 H tunariensis 10zpp (dwergsoort; rode bloem met gele keel)
- 19 H verticillacantha 10zpp (dwergsoort; rode bloemen met gele keel)
- THE THELOCACTUS**
Mexicaanse bolcactussen met knobbelige ribben en grote, vaak prachtig gekleurde bloemen. De kweek is niet moeilijk, terwijl de planten ook gemakkelijk bloeien. De planten zijn niet kougvoelig.
- 01 C bicolor (grote purperen bloem)
- 02 C % hexaedrophorus (zeer grote witte bloem)
- 03 H bicolor fa. de Monte Morelos/Tam. (lijkt op v. pottsii, maar is sierlijker)
- 04 H bicolor v. bolansii (witbedoornid)
- 05 H bicolor v. mapi nom. nud. (vaak spiraalvormig verlopende ribben)
- 06 H bicolor v. texensis (één veel langere middendoorn)
- 07 H bicolor v. tricolor (zwarte bedoorning)
- 08 H conothele v. aurantiacus (goudgele bloem)
- 09 H ehrenbergii (gele bloemen)
- 10 H flavidispinus (goudgeel bedoornid; grote purperen bloem)
- TRI TRICHOCEREUS**
Groot geslacht van zuilcactussen. Zeer verschillend van vorm en afmeting. De meeste soorten groeien gemakkelijk en zijn niet kougvoelig. De aangeboden soorten worden vooral als entstam gebruikt.
- 01 S pachanoi (vrijwel onbedoornid)
- 02 S % spachianus (goudgeel bedoornid, zeer harde entstam)
- TUR TURBINICARPUS**
Kleine Mexicaanse bollen. De planten zijn zeer bloeiwillig en niet kougvoelig. Sommige soorten kunnen beter geënt worden vanwege hun vochtgevoeligheid. Zeer geschikt verzamelobject voor liefhebbers met weinig ruimte.
- 01 H dickisoniae 10zpp (verwant met *T. gracilis*)
- 02 H flaviflorus 15zpp (geelbloeiend)
- 03 H gracilis 15zpp (warrige, lange, zachte doorns)
- 04 H klinkerianus 15zpp (witbloeiend)
- 05 H krainzianus 10zpp (blijft erg klein)
- 06 H lauii 10zpp (grote roze bloem)
- 07 H lophophoroides 15zpp (wollige schedel; grote zachtroze bloem)
- 08 H macrochele 15zpp (roze bloemen)
- 09 H polaskii 15zpp (bloeit de gehele zomer met roze bloemen)
- 10 H pseudomacrochele 15zpp (grote roze bloem)
- 11 schwarzii 15zpp (lijkt op *T. polaskii*)
- WEI WEINGARTIA**
Kleine bolcactussen uit Bolivië en Noord-Argentinië. De meeste soorten bloeien de gehele zomer met bijna steeds gele bloemen. De planten spruiten weinig en zijn niet kougvoelig. Beslist ook zeer geschikt voor beginners.
- 01 H erinacea v. catarinensis (platronid lichaam)
- 02 H lanata (grote wollige areolen; stevig bedoornid)
- 03 H multispina (dicht geelbruin bedoornid; geweldige bloeier)
- 04 H pilcomayensis (dikviltige areolen; lange doorns)
- 05 H spec. HS 101 (de Pasopara/Bol.) (vorm van *W. neocumingii*)
- 06 H spec. Lau 958 (de Mairana/Bol.) (stevige bruinachtige doorns)
- 07 H spec. Lau 958A (de Mairana/Bol.) (lange zachte goudgele doorns)
- WIL WILCOXIA**
Dwergachtige struikjes met grote wortelknollen. De planten worden vaak geënt. Daardoor wordt de bloei bevorderd en de kans op rotten verkleind. De planten zijn niet kougvoelig.
- 01 M poselgeri (bloem purper met aangename geur)

- ZYG ZYGOCACTUS**
Epifytische struiken met vlakke leden.
Het meest bekend als onze veelge-
kweekte kerstcactus.
- 01 S truncatus
- ZADEN VAN ANDERE VETPLANTEN**
- AE AEONIUM (Crassulaceae)**
Bladsucculenten, meest struikvormig.
De planten bloeien eindstandig. Niet
kougevoelig.
- 01 C % decorum (rozet 4-6 cm ø)
- AG AGAVE (Agavaceae)**
Bladsucculenten met een eindstandige
'boomachtige' bloeiwijze. Bepaalde
soorten zijn vrijwel winterhard. Ge-
schikt voor beginners, vooral wanneer
ze veel ruimte hebben.
- 01 S bracteosa
02 S eduardii (misschien identiek met A.
vilmoriniana)
03 C % horrida (vormt geen uitlopers; wordt
niet zeer groot)
04 S victoriae-reginae (een der mooiste
Agaven; blijft vrij klein)
- AL ALOINOPSIS (Mesembryanthemaceae)**
Lage zodevormende planten met gele
of roze bloemen. Niet kougevoelig.
- 01 S % orpenii (geelbloeiend)
02 S rosulata (kleine gele bloemen)
03 S rubrolineata (bloem geel met rode
middenlijn)
- AN ANACAMPSEROS (Portulacaceae)**
Kleine succulente struikjes, nogal ver-
schillend van uiterlijk. Bloei treedt op
gedurende de gehele zomer. De bloe-
men openen slechts op één dag. De
planten zijn niet kougevoelig, maar
sommige soorten zijn wel vochtgevoe-
lig.
- 01 S albissima (zilverwitte blaadjes dicht
tegen de stengel)
02 S % avasmontana (vgl. Jacobsen A. albis-
sima)
03 S % baeseckii (vertakt ministruike, ca. 5
cm hoog)
04 S quinaria (ca. 1½ cm grote purperen
bloem)
05 L rufescens (het blozend liefdesroosje)
06 L telephastrum (lange bloemstengel;
bloem tot 3½ cm ø)
- AR ARGYRODERMA (Mesembryanthema-
ceae)**
Stamloze hoogsucculente bladsuccu-
lenten. De bladeren hebben vaak
prachtige tinten. De planten zijn niet
erg kougevoelig, maar wel erg vocht-
gevoelig.
- 01 S aureum (vrij grote goudgele bloem)
02 S fissum
03 S % nortieri (zodevormend; vrij kleine gele
bloemen)
- 04 S subalbum
05 M congregatum (zuiver gele bloem)
- BI BIJLIA (Mesembryanthemaceae)**
Monotypisch geslacht van hoogsuccu-
lente bladsucculenten. Ze zijn wel
vocht- maar weinig kougevoelig.
- 01 S cana (geelbloeiend)
- BO BOWIEA (Liliaceae)**
Ui-achtige planten met lange ranken
en zeer kleine blaadjes.
- 01 L % volubilis (onopvallende groene bloe-
men)
- CA CARALLUMA (Asclepiadaceae)**
Enigszins op Stapelia lijkende planten
met kleine tot middelgrote bloemen.
De planten zijn vochtgevoelig.
- 01 M \$ lutea 25 zpp (bloem 5-7 cm ø)
- CI CISSUS (Vitaceae)**
Deze soorten worden tegenwoordig
vaak in het geslacht Cyphostemma
geplaatst. Het zijn echte stam-
succulenten.
- 01 L \$ juttae 10zpp (dikke stam met in de zo-
mer enorme bladeren)
- CO COTYLEDON (Crassulaceae)**
Kleine struikjes met dikke vlezige bla-
deren, vaak ook stamsucculent. Niet
kougevoelig.
- 01 L ausana (Vlgs. Jacobsen C. orbiculata
v. ausana)
- DA DASYLIRION (Agavaceae)**
Dikke houtige stam en klokvormige
witachtige bloemen.
- 01 C wheeleri
- DE DELOSPERMA (Mesembryanthema-
ceae)**
Zodevormende, min of meer vertakte
planten met vele bloemen in vele kleu-
ren. Niet kougevoelig.
- 01 L % aberdeenense 30zpp (kleine purperrode
bloem)
- DI DIDYMAOTUS (Mesembryanthema-
ceae)**
Monotypisch geslacht van op Argyro-
derma lijkende planten.
- 01 S lapidiformis (rode of roze bloemen)
- DU DUDLEYA (Crassulaceae)**
Enigszins op Echeveria lijkende plan-
ten met vaak zeer mooi wit berijpte
bladeren. In de winter niet volkomen
droog houden, omdat dan alle blade-
ren afvallen.
- 01 C % saxosa-collomiae (lancetvormige bla-
deren, in het begin berijpt)
- EU EUPHORBIA (Euphorbiaceae)**
Groot geslacht van de wolfsmelkachtig-
gen. Vele soorten zijn succulent. De

- aangeboden soort groeit op de Canarische Eilanden.
- 01 S canariensis (zuilvormig, tot ca. 2 meter hoog)
- FA FAUCARIA** (Mesembryanthemaceae)
Hoogsucculente planten met vaak getande, dikke bladeren. Niet kougevoelig.
- 01 L % Gemengd
- FE FENESTRARIA** (Mesembryanthemaceae)
Hoogsucculente bladsucculenten, zodevormend. Vochtgevoelig.
- 01 S aurantiaca (goudgele bloem)
02 S rhopalophylla (witte bloem)
- FR FRITHIA** (Mesembryanthemaceae)
Hoogsucculente, op Fenestraria lijkende planten.
- 01 S pulchra (karmijnrode of witte bloem)
- GA GASTERIA** (Liliaceae)
Aloe-achtige, meestal stamloze planten. De planten zijn niet kougevoelig, maar vaak wel vochtgevoelig.
- 01 S lutzii (rozetten tot 5 cm ø)
02 S % triebneriana (korte stam; bladeren tot 20 cm lang)
- LI LITHOPS** (Mesembryanthemaceae)
De bekende levende steentjes. Stamloze planten met zeer dikke bladeren. De planten zijn niet kougevoelig en ondanks hun vochtgevoeligheid zeer geliefd. De bloei valt meestal in de late zomer of het najaar.
- 01 S bromfieldii (geelbloeiend)
02 S dinteri (geelbloeiend)
03 S erniana (witbloeiend)
04 S % fulleri (witbloeiend)
05 S insularis (geelbloeiend)
06 S karasmontana v. jacobseniana (vlgs. Jacobsen v. mickbergensis)
07 S lericheana (vlgs. Jacobsen L. bella v. lericheana; geurende bloem)
08 S marmorata (witte, geurende bloem)
09 S marthae (geelbloeiend)
10 S mennellii (goudgele bloem)
11 S salicola (witbloeiend)
12 S schwantesii v. nutupdriftensis
13 S % Gemengd (zeer veel gevraagd)
14 M fulleri v. brunnei
15 M % fulleri v. rouxii
16 M % julii v. littlewoodii
17 M % marmorata v. diutina
18 M marmorata v. elisae
19 M meyeri (gele bloem)
20 M olivaceae (geelbloeiend)
21 M optica (witbloeiend)
22 M \$ optica fa. rubra (felbegeerd; prachtig rood gekleurd!)
23 M villetii v. deboerii
- MA MAUGHANIELLA** (Mesembryanthemaceae)
Kleine, bijna stamloze succulenten, verwant met Diplosoma.
- 01 S % luckhoffii (sneeuwwitte of roze bloem)
- ME MESEMS**
Mengsel van diverse soorten levende steentjes. Interessant mengsel dat vele soorten bevat.
- 01 S % Gemengd
- NO NOLINA** (Agavaceae)
Succulenten met verdikte stam uit Mexico. Zaden voor het zaaien 24 uur weken in warm water en daarbij het water 4 maal wisselen. Tot het kiemen het substraat nat houden.
- 01 C bigelowii (stam tot 70 cm ø)
- OS OSCULARIA** (Mesembryanthemaceae)
Kleine struikjes met driekantige verdikte bladeren. Roodachtige bloemen. De planten zijn niet kougevoelig.
- 01 S % caulescens (roze, geurende bloem)
- PA PACHYCORMUS** (Anardardiaceae)
Succulente struiken met melksap. Zelden in cultuur.
- 01 S \$ discolor 15zpp (wordt wel olifantenboom genoemd)
- PC PACHYPODIUM** (Apocynaceae)
Succulenten uit het zuidelijk deel van Afrika en Madagascar. De planten zijn wat kougevoelig en verdragen het niet in de winter volkomen droog te staan. Zeer gewilde planten. De zaden zijn moeilijk te krijgen en zeer duur.
- 01 L \$ suandersii 10zpp (bedoornde stam, bloem wit met roze streep)
- PF PASSIFLORA** (Passifloraceae)
Geslacht van tropische klimmende planten met fraaie bloemen en grote pruimachtige vruchten. De planten zijn niet succulent!
- 01 S \$ edulis (soort met geurende purperen bloemen)
- PL PELARGONIUM** (Geraniaceae)
Enige soorten van dit geslacht zijn (stam)succulent.
- 01 S \$ hirtum 15zpp
- PS PSILOCAULON** (Mesembryanthemaceae)
Struikvormige planten met kleine witte, roodachtige of gele bloemen. Niet kougevoelig.
- 01 S % utile (tot 45 cm hoog; mooie roze bloemen)

- SO STOMATIUM** (Mesembryanthemaceae)
Zodevormende, vertakkende planten met een korte stam.
- 01 S % jamesii ('s nachts geopende gele geurende bloem)
- 02 M niveum (witte bloem, 's nachts geopend)
- TA TALINUM** (Portulacaceae)
Struikjes met knollige wortels en zelf-fertiele bloemen. Niet kougevoelig.
- 01 L paniculatum (rozerode bloempjes)
- TI TITANOPSIS** (Mesembryanthemaceae)
Hoogsucculente planten met korte stammetjes en dikke bladeren. Zode-of klompenvormend. Vochtgevoelig.
- 01 M calcarea (kleine gele tot oranjeleurig bloem)
- 02 M primosii (2 cm grote kanariegele bloem)
- TR TRICHODIADEMA** (Mesembryanthemaceae)
Struikjes met vaak knolachtige wortels. Niet kougevoelig en rijke bloeiers.
- 01 S % barbatum (grote rode bloem)
- 02 S % densum (zeer grote karmijnrode bloem)
- 03 M stellatum (violetrode bloem)

Pampa Yalguaraz, de biotoop van Pterocactus reticulatus. Op de achtergrond de Cordillera.

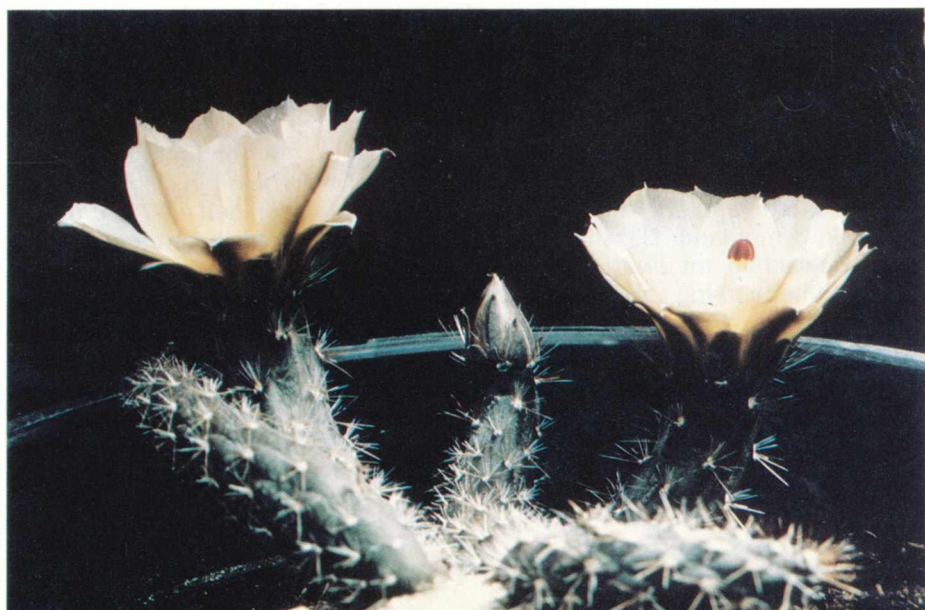
Pterocactus reticulatus, groeiplaats Pampa Yalguaraz.

*Pterocactus fisheri;
groeiplaats Rio Malarjúe*

Foto's van de schrijver

Pterocactus gonjianii

P. fischeri ontmoeten we iets meer naar het zuiden. Hij vertoont cilindrische, niet vertakte stengels van 10 à 15 cm lang en 1-1,5 cm in diameter, bruinachtig tot grijsachtig groen van kleur. De doornen zijn bij deze soort zeer talrijk: men telt 12 of meer witachtige, borstelvormige randdoornen, 6 mm lang, en een viertal afgeplatte, perkamentachtige, bruine tot zwarte middendoornen, met geelachtige voet en top, 1 à 3(5) cm lang. Er zijn talrijke geelachtige glochiden, 3 à 4 mm lang. De bloem heeft een diameter van 2,5 cm en is koperachtig geel tot lichtbruin of zelfs paars van kleur. De meeldraden zijn geel. De spoelvormige stijl is roze-achtig en heeft een 4-lobbige stempel.

De soort bewoont lage, droge gebieden in het zuiden van Mendoza, alsook in Neuquen en in Rio Negro. Ze werd eveneens gemeld uit Peninsula Valdez in de provincie Chubut.

Naast *P. kuntzei* blijkt deze tot nog toe de enige geïmporteerde soort te zijn.

Nauw verwant met de voorgaande blijkt de nog meer zuidelijk verspreide *P. australis* te zijn. Zij onderscheidt zich van *P. fischeri* door de peervormige tot schier kogelvormige stengelsegmenten, de weinig talrijke en onopvallende glochiden en de dikkere afgeplatte middendoornen. De bloem is geel met een weinig roze of bruin en heeft een diameter van 2 à 3 cm. De buitenste bloemdekbladen dragen kleine cilindrische, okselstandige doornen.

Deze soort komt voor in de provincies Santa Cruz en Chubut, op zandachtige of steenachtige heuvels en zelfs tot langs de kust. Het is de meest zuidelijk voorkomende cactus-soort.

In dezelfde provincies, doch niet zo ver naar het zuiden en meer beperkt tot het oostelijke gedeelte, vindt men *P. hickenii*.

Bij deze soort is de knolwortel verdeeld in meerdere segmenten. De bovengrondse stengels zijn cilindrisch tot kogelvormig, kort, 2 tot 3 cm lang en 1 cm in doorsnede. Ze zijn bedekt met zeer talrijke doornen, ongeveer 20 per areool, 1 à 2 cm lang, naaldvormig, recht, nogal stijf, geelachtig met bruine tot zwarte voet. Talrijke glochiden.

De bloem, gescheiden van de stengel door een lichte insnoering aan de basis van het vruchtbeginsel, is ongeveer 3 cm hoog en 3 cm in diameter, met bedoornde areolen op het receptaculum. Bloembladen breed, ongeveer 2 cm lang en 1 cm breed, spitspuntig. De talrijke meeldraden zijn 0,5 tot 1 cm lang; de helmknoppen zijn eng en eindigen in een scherpe punt. De stijl is cilindrisch, ongeveer 2 cm lang; de stempel bezit 5-6 korte, stompe lobben, paarsrood van kleur.

P. araucanus is een andere zodevormende soort met knolwortel, waarvan de bovengrondse stengels kleine bosjes van ca. 8 cm hoog vormen. De segmenten zijn verlengd peervormig, ongeveer 3 tot 8 cm hoog met een doorsnede van 1-2 cm; de kleur is grijsachtig bruin. De areolen zijn elliptisch, ongeveer 2 mm lang en 1 mm breed en dragen wol, glochiden en 7 à 9 doornen van 3 mm lang. Deze laatste zijn lichtjes tegen het lichaam teruggebogen, geelachtig tot zwart met geelachtige punt. Van een afstand bezien heeft de bedoorning van deze soort echter vaak een min of meer roodachtige schijn. De bloem heeft een diameter van ongeveer 4 cm en is donker bruinrood. Meeldraden en stijl zijn geel. De kogelvormige vruchten hebben een diameter van ongeveer 2 cm en zijn bedekt met areolen overeenkomstig die van de stengels, doch met langere doornen (5-7 mm). De zaden zijn onregelmatig schijfvormig, met een diameter van 4 tot 9 mm, de vleugel inbe-

grepen; deze laatste is sterk golvend.

De soort bewoont de vlakten van Neuquen, het westen van Rio Negro en het noordwesten van Chubut.

En last but not least, de zeer interessante *P. valentini!* Deze onderscheidt zich eerst en vooral van de andere soorten doordat de wortel hier niet zozeer een knolwortel ("aardappelvorm") als wel een penwortel ("peenvorm") is, met een doorsnede van slechts een paar centimeter. De bovengrondse stengels zijn weinig vertakt, cilindrisch, 4 tot 8 cm lang en 1 à 1,5 cm in doorsnede, grijsachtig groen van kleur. De doornen zijn zeer talrijk, 25 à 30 per areool, borstelachtig, min of meer doorschijnend en een vijftal millimeter lang; er bestaat geen onderscheid tussen rand- of middendoornen. De bloem is een waar juweeltje: koperachtig geel tot prachtig bruin, met oranje meeldraden en stijl en roomkleurige helmknoppen. De vruchten hebben een diameter van ca. 2 cm; ze zijn geelachtig roze, bedoornd zoals de stengels, doch met daarenboven een aantal afgeplatte, perkamentachtige midden-doornen.

De soort is bekend van de provincie Neuquen, Chubut en het zuiden van Mendoza.

In cultuur geven *Pterocactussen* hoegenaamd geen problemen. Ze zijn gemakkelijk door stekken te vermeerderen, hetzij vanuit een knolwortel, hetzij vanuit een stukje van de stengel. Ze verlangen een warme, lichte plaats in de zomer, waarbij flink gieten de groei zeker bevordert. Zoals alle Opuntioideae zijn ze tevens "gulzig" en er moet dus voldoende bemesting gegeven worden. Men lette er echter wel op, lichte grond te gebruiken, die het water niet vasthoudt doch extra doorlatend is. Een mengsel van veel zand met een weinig potgrond voldoet prima. Ook kleine keien kunnen in aanmerking komen doch zijn iets minder aangewezen, gezien het fijne karakter van de sedimenten waarin de planten in de natuur meestal gedijen.

In de winter houdt men ze koel en droog; het zijn trouwens winterharde soorten en men kan ze ook buiten kweken, mits met de nodige beschutting tegen een te hoge vochtigheid.

Bij goede verzorging gaan de planten ook bloeien.

Passendalestraat 84, 8698 Zonnebeke

*
* *

Discocactus lindaianus, rectificatie en aanvulling

In het artikel over *D. lindaianus* van P. Braun en E. Esteves Pereira is in het bijchrift van de onderste foto op pag. 195 (Succulenta 1986, nr. 9) een fout geslopen. De afgebeelde plant is niet *D. goianus* maar *D. spec. E 72*. Tevens volgen hier de nog ontbrekende literatuurgegevens.

Literatuur:

Braun, P.:	<i>Discocactus goianus</i> DIERS et ESTEVES, in <i>Kakteen/Sukkulenten</i> (DDR) 18(3):54-57.1983;
<i>Discocactus rapirhizus</i> BUINING et BREDEROO, L.c.:53-54.
Buning, A.:	<i>Discocactus</i> , Venlo 1980
Diers, L. & Esteves, E.:	<i>Discocactus goianus</i> DIERS et ESTEVES, in <i>Kakt. and. Sukk.</i> 32(3):73-79.1980
<i>Discocactus lindaianus</i> DIERS et ESTEVES, in <i>Cact. Succ. Journ.</i> US 53(2):56-60.1981
<i>Discocactus diersianus</i> ESTEVES, in <i>Cact. Succ. Journ.</i> US 51(4):179-183.1979
Esteves, E.:	<i>Prehled druhu rodu Discocactus</i> Pfeiff., in <i>Kaktusy</i> 19:75-80.1983
Riha, J.:	<i>Reconsolidation of Discocactus</i> Pfeiff., in <i>Cact. Succ. Journ.</i> (IGB) 62(2/3):37-40,1981
Taylor, N.P.:	

Echinocereus fendleri var. **kuenzleri** (Castetter et al.)

Benson

BERT JONKERS

In 1971 zaaide ik een aantal porties bij De Herdt gekocht zaad, waaronder een onbenoemde variëteit van *Echinocereus fendleri*, afkomstig uit de Sacramento Mountains, New Mexico. In de zaadlijst stond verder nog vermeld: "verwant aan *E. hempelii*?". Het enige exemplaar dat ik overhield onderscheidde zich van de andere *E. fendleri*-vormen door zijn schaarsbeoornde areolen en vooral door het ontbreken van de voor de soort karakteristieke, naar boven gebogen middendoorn. De bloem viel in positieve zin op door zijn afmetingen.

De plant uit de Sacramento Mts. bleek een treffende overeenkomst te vertonen met de afbeeldingen van *Echinocereus hempelii* in Britton en Rose (1922; een reproductie uit *Blühende Kakteen*, 1912) en Backeberg (1960; van een plant van onbekende herkomst): ribben sterk opgelost in tuberkels,

spaarzame bedoorning en bloemen met weinig perianthbladen. *E. hempelii* was - en is - echter een nauwelijks bestudeerde soort, tot voor kort slechts bekend van cultuurexemplaren. Britton en Rose vermoedden het herkomstgebied in Mexico, terwijl Backeberg de mening toegedaan was dat de plant in W.-Texas thuishoort. Recentelijk is *E. hempelii* teruggevonden in het noordelijk deel van de aan New Mexico grenzende Mexicaanse staat Chihuahua. Inmiddels werden de planten uit de Sacramento Mts. in 1976 door Castetter, Pierce en Schwerin beschreven als *Echinocereus kuenzleri* (Cact. Succ. Journ. Am., vol. 48, p. 77-78) en vernoemd naar hun ontdekker Horst Künzler, Belen, New Mexico, die vele *Echinocereus*-soorten in omloop heeft gebracht. Benson bracht de plant in 1982 als variëteit onder bij *E. fendleri* (The Cacti of the United States of Canada, p. 942). Volgens Riha (1977) bestond de oorspronkelijke populatie uit slechts twintig planten; later werd in de nabijheid nog een ongeveer even grote groep planten gevonden. 'Liefhebbers' en werkzaamheden aan wegen schijnen ervoor gezorgd te hebben dat alle planten op de typevindplaats zijn verdwenen. *E. hempelii* en *E. fendleri* var. *kuenzleri* worden door Taylor (1985) voorlopig synoniem geacht. Ofschoon de eerste naam eerder is gepubliceerd, dient de tweede gebruikt te worden indien men het taxon als variëteit van *E. fendleri* wil zien: het is namelijk de oudste naam in die rang. Taylor vindt de verschillen met var. *fendleri* overigens nauwelijks voldoende om de naam te handhaven. De kweek is niet moeilijk en gelijk aan die van var. *fendleri*, eveneens een 'gebergteplant'. Gezien de hoogte van de oorspronkelijke groeiplaats is een koude overwintering aan te bevelen. De ter plekke aanwezige coniferenvegetatie wijst erop dat felle zon en hitte vermeden moeten worden en dat derhalve een plaats vlak achter het glas minder geschikt is.

Literatuur:

- Backeberg, C. (1960). Die Cactaceae, vol. 4.
Britton, N.L. & J.N. Rose (1922). The Cactaceae, vol. 3.
Riha, J. (1977). Ashingtonia, vol. 2, pp. 211-212.
Taylor, N.P. (1985). The genus *Echinocereus*.

Foto van de schrijver

Marshallplein 85, 2286 LJ Rijswijk

Lavalaria

H. POMPE

Graag wil ik reageren op het artikel van de heer Abbenes in Succulenta 1986 (nr. 5) blz. 113.

Sinds 1979 ben ik enthousiast bezig met het verzorgen van succulenten inclusief het zaaien en opkweken ervan. Op aanraden van andere leden toog ik in 't voorjaar van 1982 naar het Limburgse land, naar Lottum, en hier zag ik naast Hovens' beroepskwekerij zijn privéverzameling, die eigenlijk iedere liefhebber gezien moet hebben. Wat fijn moet het zijn een hobby te hebben die tevens je broodwinning kan vormen.

Ik kocht wat *Gymno's* en *Lobivia's* die op lavalit stonden, om te zien wat dit zou uithalen, aangezien mijn eerdere ervaringen met steenwol niet zo gunstig uitpakten waren. De planten groeiden en bloeiden voorspoedig en kwamen zonder problemen de winter door.

Bij de start van het groeiseizoen lagen de planten op lava voor wat betreft knopvorming en aantal knoppen voor op de overige planten en aangemoedigd door dit succesje ging ik met een tevreden gemoed weer naar Jan Hovens om te kijken en veel te vragen over ompotten op lava. Ik ging naar huis met een zak lavalit, plantenvoeding en het advies om alle planten die een penwortel hebben om te potten op lava omdat deze de minste problemen geven. Inderdaad geen problemen, goed de winter door en geen uitval. Vorig jaar heb ik een paar Noto's op lava gezet en ook hier geen problemen of uitval. Integendeel een zeer vlotte start doordat de haarwortels niet verdroogd waren (komt dit misschien doordat mijn kas 's winters een hoge luchtvochtigheid bezit en lava een hygroscopisch effect heeft?). Over wortels gesproken, het opnieuw bewortelen van de planten nadat ze op lava gezet zijn duurt ca. 4 weken, voorwaarde daartoe is wel dat men na het ompotten de plant boven de 20 °C houdt, veel licht maar geen direct zonlicht geeft en ca. 5 dagen droog houdt, waarna men de eerste keer de lava met REGENWATER goed nat maakt en men de eerstvolgende gietbeurt voeding toedient.

De heer Hovens verkoopt een uitgebalanceerd voedingsdieet voor lavacultuur. Dit gebruikt hij ook voor zijn eigen planten, dus waarom zou ik hiermee experimenteren?

Dit voorjaar heb ik al mijn 3-jarige zaailingen overgezet: van Mammillaria en Echinocereus tot Notocactus, Parodia, Thelocactus en Rebutia. Tot nu toe groeit en bloeit alles naar wens en bovendien constateer ik in de potten met lava geen wortelluis of mieren nesten!

Lavacultuur is voor mij ideaal omdat ik wegens misvormde en pijnlijke handen als gevolg van reuma de collectie tijdens het seizoen bij stukje en beetje ompot. Weliswaar zijn er vrijwilligers genoeg die mij bij het verpotten willen helpen, maar ik ben eigenwijs en ik wil alles zelf doen, want het is MIJN hobby.

Het (enige?) nadeel van lava is zijn soortelijk gewicht van 1,34. Een liter doornatte lava weegt dan ook een kleine 2 ½ kilo, hetgeen inhoudt dat het draagvlak waarop de planten komen te staan van een zeer stevige constructie moet zijn. Bij potten met een diameter van 10 cm of meer vul ik de pot voor een derde met grote argexkorrels, hetgeen een aanzienlijke gewichtsbesparing geeft.

Evenals de heer Abbenes ben ik maar een amateur. Ik heb, gedwongen door de reuma, andere hobby's moeten zoeken zoals cactussen kweken. Tot op heden heb ik geen spijt gehad hieraan begonnen te zijn; integendeel, ik verheug me altijd op het maandelijks contact met andere Succulentavrienden en verrijk graag mijn botanische en aardrijkskundige kennis door de leerzame en boeiende diavertoningen e.a. lezingen die er gegeven worden.

Rest mij nog veel dank aan Jan Hovens voor zijn hulp in woord en daad waarmee hij aan mijn hobby een extra dimensie heeft toegevoegd.

Knokkelaan 4, 5628 RT Eindhoven

**Bestuur en Redactie wensen U
Prettige Kerstdagen
en een
Voorspoedig 1987**

Arie de Graaf, Erelid van Succulenta

Op de Algemene Vergadering van 1 november j.l. is besloten Arie de Graaf tot erelid van onze vereniging te benoemen. Aangezien hij jarenlang veel voor het maandblad heeft gedaan en er nog steeds regelmatig in publiceert, leek het de redactie goed wat aandacht aan zijn persoon te besteden.

Gedurende een aantal jaren was hij 2e redacteur van ons blad; daarnaast is zijn naam vooral verbonden aan de grote serie artikelen die in Succulenta over Mesems verschijnt. Niet alleen is de tekst daarvan voor een groot deel van zijn hand, maar ook vervaardigt hij de vele fraaie tekeningen die daarbij behoren. Dat "de Handleiding" voor een belangrijk deel door hem is geschreven mag als bekend worden verondersteld. Minder bekend is wellicht dat hij ook op zijn eigen nauwgezette wijze de eind-

redactie heeft gevoerd van het "Discoboek" van wijlen Buining en van "Wat betekent die naam". Slechts degenen die hierbij nauw betrokken zijn geweest kunnen zich een voorstelling maken van de ongelooflijke hoeveelheid werk die hij daarvoor heeft verzet. Samen met Frans Noltee schreef hij een boekje over cactussen en andere vetplanten voor de uitgeverij Kosmos en vertaalde hij het boek "Cactussen in kleur".

Gedurende ruim 20 jaar was hij bestuurslid van de afdeling Dordrecht e.o., zodat hij ook op dat vlak zijn sporen heeft verdiend. Het zal dan ook geen verwondering wekken dat hij in 1984 tot erelid van die afdeling werd benoemd. Tevens had hij gedurende een reeks van jaren zitting in het hoofdbestuur van onze vereniging.

Alles overziende kunnen we stellen dat Arie de Graaf het erelidmaatschap van Succulenta ten volle heeft verdiend.

De redactie wenst hem dan ook van harte geluk met deze onderscheiding.

Voor U gelezen

Ook in vakkringen heeft men last van algen- en mosgroei. Een afdoend bestrijdingsmiddel, waarbij het gewas geen schade oploopt, is er niet. In het Vakblad voor de Bloemisterij wordt vermeld dat preventief spuiten met TMTD (1 g/l) helpt de groei van algen en mos te voorkomen.

Algen en mos zullen in onze hobby alleen optreden daar waar de grond continu vochtig gehouden wordt. Dat is voornamelijk bij het zaaien. Het enige afdoende middel als u last krijgt van algen of mos is de zaailingen - hoe klein ook - zo spoedig mogelijk over te zetten in een schoon substraat. Het laten drogen van de grondoppervlakte zal wel de algen en het mos doen afsterven, maar daardoor vormt zich een vrij harde korst op de bovenlaag die de groei van onze zaailingen sterk belemmert.

De beste remedie blijft: zaai zo schoon mogelijk en lucht zoveel mogelijk.

Epifyten

AAT VAN UIJEN

Cactussen kunnen zoals bekend slecht tegen vochtige omstandigheden. Toch is een aantal soorten erin geslaagd zich in het tropisch regenwoud te vestigen. Deze planten zijn uniek te noemen omdat zij hun succulente eigenschappen weten te combineren met een levenswijze als epifyt (d.w.z. levend op bomen zonder daarop te parasiteren). Hoe komt het dat zoveel cactussen (ongeveer 10% van de soorten) in deze richting zijn geëvolueerd? De eigenschap zuinig met water om te gaan lijkt in een tropisch woud toch nauwelijks voordelen te bieden. Maar we moeten dan bedenken, dat een plant die hoog in de bomen groeit, met meestal een beperkt wortelgestel, vaak maar weinig gelegenheid heeft om van een regenbui te profiteren. Het regenwater loopt snel langs de boomstam naar beneden en zo gauw het niet meer regent heeft de plant alleen nog maar de beschikking over het schamele beetje water dat zich in de takoksel heeft verzameld. In de droge tijd kunnen bomen en andere planten die in de grond groeien nog water uit de bodem putten. De epifyten zijn dan gedurende langere tijd van water verstoken. Dit kan de reden zijn dat juist succulenten geschikt waren om zich in dit biotoop te vestigen en er een verscheidenheid aan soorten te ontwikkelen. De gebieden waarin cactussen tot epifyten zijn geëvolueerd hadden vermoedelijk een savanne-achtige vegetatie, aangepast aan periodieke droogtes. Hier konden ze hun combinatie van eigenschappen, succulent en tegelijk epifyt zijn, ontwikkelen. Daarna verspreidden ze zich naar de meer specifieke bosgebieden, geholpen door het vermogen water op te nemen uit de nevels die vooral in wat hoger gelegen wouden optreden.

Gelet op de morfologie van bloemen en vegetatieve delen en op het verspreidingspatroon van epifytische cactussen kun je veronderstellen, dat dit taxonomisch gezien geen homogene plantengroep is. Op verschillende plaatsen en uit verschillende voorouders kunnen cactussen zich tot epifyt ontwikkeld hebben (z.g. polyfyletische afstamming). De genera die hun centrum van verspreiding in Zuid-Mexico en Midden-Amerika hebben, zoals *Epiphyllum* en *Disocactus*, stammen waarschijnlijk af van een cereusachtige voorouder. De genera uit Zuid-Amerika, b.v. *Schlumbergera* en *Rhipsalis* lijken meer een gemeenschappelijke voorouder te delen met *Corryocactus* en verwanten.

In de cultuur stellen de meeste van deze planten geen al te hoge eisen. 's Zomers kunnen ze rijkelijk begoten worden en hoeft de temperatuur niet al te hoog te zijn. Ze doen het dan ook heel goed buiten, bijvoorbeeld in hangpotten aan een boom waaronder ze enigszins tegen te felle zon beschut zijn. Ze hoeven dan alleen bij langdurige droogte begoten te worden. Het verblijf buiten is ook zeer bevorderlijk voor de bloei. 's Winters zijn temperaturen boven 10°C aan te bevelen, maar sommige soorten verdragen ook minder. Een koele slaapkamer is heel geschikt als overwinteringsvertrek.

De eis die deze planten aan de grond stellen is dezelfde als die van alle cactussen: goed doorlatend. Dit kan bereikt wordt door het vermengen van de grond met b.v. kleikorrels. De grond moet licht zuur reageren en humusachtig van samenstelling zijn.

Veel soorten, vooral Rhipsalissen, bloeien in de herfst of de winter, zodat er aan een verzameling met epifyten ook buiten het "hoogseizoen" nog wat te beleven valt. Een nadeel is, dat ze nogal wat ruimte nodig hebben omdat de

Aporocactus conzattii

Foto van de schrijver

leden alle kanten opgroeien en vaak meters lang kunnen worden. Dit beperkt het aantal soorten dat men in zijn verzameling kan houden flink.

Vermeerdering van deze planten kan geschieden uit zaad, maar helaas is het aanbod nogal weinig gevarieerd. Gelukkig zijn ze goed te stekken. Een goed uitgegroeide jonge zijtak slaat vrijwel altijd aan als hij na droging in een potje met grond wordt gezet, al kan er enige tijd overheen gaan.

Nieuwe soorten voor de verzameling kan men dus heel goed verkrijgen door het ruilen van stekken. Er is een vereniging voor epifytenliefhebbers, die veel doet aan het uitwisselen van materiaal, zodat de meeste soorten in cultuur ook wel te bemachtigen zijn. Het adres van deze vereniging is; Epiphytic Plant Study Group, Mr. C. Dawson, 1 Belvidere Park, Great Crosby, Merseyside, L23 QSP, UK.

Bekkerstraat 137, 3572 Utrecht

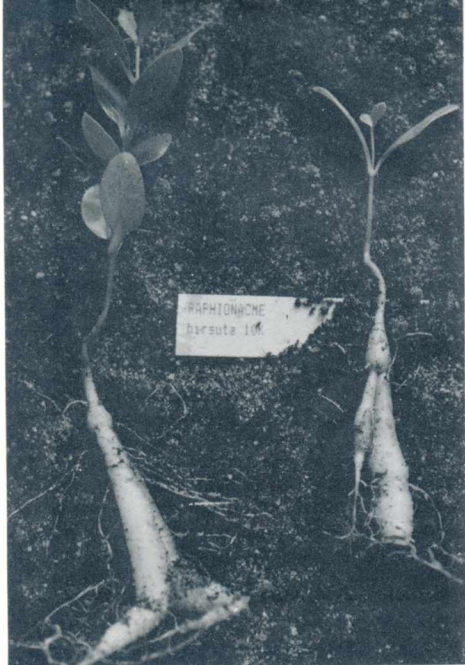
*
* *

Sukkelen met succulenten

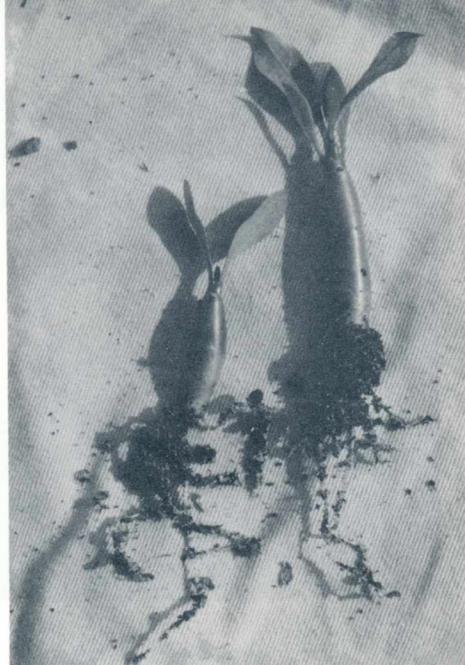
P.P. VAN DE PUYL

1e week september 1986

Op het ogenblik bloeit bij mij in de tuin *Euphorbia cyparissias* (cypreswolfsmelk), al weet ik niet hoe die daar is terecht gekomen; waarschijnlijk zijn de zaden door de wind of vogels meegebracht. Bij het spitten naar keileem (voor een grondmengsel voor mesems) in het midden van Texel kwam ik ook een paar bloeiende Euphorbia's tegen, volgens mij was dit *E. helioscopia* (kroontjeskruid). Ik heb hiervan ook een paar planten in mijn tuin gezet; het zijn eenjarigen met een flinke wortelstok. Verder heeft van de zomer ook *E. polychroma* in mijn tuin gebloeid en zij is nu nog volop in de groei. *E. esula* komt in het uiterste zuiden van Texel voor langs de zeedijk en zorgt ervoor dat zomers de dijkkanten geel gekleurd zijn door haar bloemen (Texelse naam: heksenmelk). Zo zie je maar dat Euphorbia's echt niet alleen in de tropen groeien.

Raphionacme hitsuta,
6 maanden oud

Adenium multiflorum,
6 maanden oud

Foto's van de schrijver

2e week september

De succulentenbeurs in Nijmegen afgesjouwd met als eindresultaat een karretje vol planten en de portemonnaie helemaal leeg! Ook hier weer bomvolle zalen en een assortiment aan planten waar je dan met een speurneus langs moet lopen om de planten die je het leukste vindt of graag wilt hebben, te vinden. Ik kocht er hele leuke dingen voor prijzen die laag waren, ook bij handelaren. Ik kwam in het bezit van b.v. *Euphorbia bupleurifolia*. Ik kende deze plant alleen maar van foto's, alhoewel ik al jaren probeer er zaad van te pakken te krijgen en hier kocht ik de plant voor een prikkie! Ook *Haworthia maughanii* en *Astrophytum asterias* laadde ik in mijn kar en zo kan ik nog wel even doorgaan. Verder nog allerlei dingetjes die met onze hobby verweven zijn zoals etiketten, merkstiften enz. Een fijne beurs en een lege beurs gingen hier prima samen als u begrijpt wat ik bedoel! En nu was het even paniek. Normaal moet ik pas in oktober de planten van de koude kas naar de verwarmde kas verhuizen, maar de nachttemperatuur zakte deze week naar rond de 4 °C. Ik heb nog nooit meegemaakt dat het zo vroeg in het jaar zo koud was! Veel te laag en dus moest ik alle planten uit de tuin en koude kas versjouwen. Ondertussen heb ik ook nog een nieuwe tafel in de kas gemaakt; daar scharrel ik altijd oude buitendeuren voor op, wat opstaande randen eromheen getimmerd en alles in de menie, zandlaag erin en dan kunnen alle planten erop.

Ik heb me nog veel meer werk op mijn hals gehaald, nl. verpotten. De meeste zaailingen van dit jaar moeten van 4 à 5 per pot naar 1 per pot en dat is me een werk! Eerst grondmengsels maken, wat ik als volgt doe: 1/3 emmer grof zand, 2/3 emmer Lentse potgrond, een paar handen vol keileem en een lepel sporenelementenmengsel, goed mengen en dan maar verpotten. Het is wel veel werk maar tegelijk heb je een goede controle wat betreft wortelluis en groei van de wortels. De zaailingen van *Raphionacme* hadden b.v. een klein stengeltje bovengronds en een enorme dikke wortel

in de grond, net dahlia's; datzelfde viel me op bij *Haworthia maughanii* en *Adenium multiflorum*. De mesems leggen nu volop knoppen aan; wat eerst een dode hoop stenen leek gaat nu allemaal knoppen en bloemen geven. De *Lithops* en *Pleiospilos* zijn nu volop bezig hun mooiste kant te laten zien, sommige *Pleiospilos* ruiken ook heerlijk naar kokos b.v. *P. bohusii* en *P. leipoldtii*.

3e week september

In het weekend heb ik de Europese Landenconferentie in Houthalen bijgewoond en ik moet eerlijk zeggen: het was echt de moeite waard. Ik ben er in mijn eentje heen geweest maar dat gaf niets; de organisatie was prima als ook de accommodatie en de rest ligt aan jezelf. Leerzame dialezingen voerden me mee over de gehele wereld, van Afrika naar N.- en Z.-Amerika en Arabië. De taal was echt geen handicap en de sfeer kan het beste uitgedrukt worden zoals de minister het omschreef: "Leg kontakten via je planten met mensen van allerlei landen, drink een borrel met elkaar en leer elkaander (de mens achter de hobby) kennen", en zo was het precies! De nieuwsgierigheid in ons naar alles in de natuur werd aangemoedigd. Ik maakte een heleboel vrienden op de ELK; op mij kunnen ze het volgende jaar beslist weer rekenen. Een vraag kwam daar wel in mij op: waarom hoor en zie je niets over de flora van Australië, toch ook een enorm werelddeel waar ook wel succulenten zullen voorkomen, maar ik heb er nog nooit iets over gezien!

4e week september

Nu staan de meeste mesems prachtig in bloei, van de *Lithops* zo'n 25, *Pleiospilos* zo'n 10 en van *Conophytums* zo'n 30; verder bloeien *Fenestraria rhopalophylla*, *Frithia pulchra* en diverse *Faucaria*'s. Ook nog in bloei staan div. *Crassula*'s zoals *C. cornuta*, *C. pagodensis* e.d.

Na bijna de gehele zomer als een afgestorven stomp te hebben gestaan komt nu ook leven in *Cotyledon luteosquamata*. Waar ik ook erg benieuwd naar ben is of de *Lithops otzeniana* met zijn drie koppen nu eens gaat bloeien; ik geloof het wel, maar kan nog niet goed zien of er knoppen worden gevormd. Als laatste van mijn kaktussen bloeit de cristaatvorm van *Gymnocalycium baldianum* met zijn rode bloemen, de zomer loopt nu wel op zijn eind!

Vloedlijn 19, 1791 Den Burg

*
* * *

TIJDSCHRIFTEN

Kakteen und andere Sukkulenten 36 - 10, okt. 1985.

Op de titelpagina van dit nummer staat een fraaie foto van *Escobaria missouriensis* var. *similis*. (Syn.: *Neobesseya similis*). K. Augustin vervolgt zijn bijdrage over de *Sulcorebutia*'s en *Weingartia*'s onder HS-nummers. R. Bölderl bericht over zijn succes met de cultuur van *Discocactus*-*Mammillaria variabilis*, een nieuwe soort uit Guanajuato/Mexico wordt voorgesteld door W. Reppenhagen. K. Knebel bericht over zijn ervaringen met het opkweken van *Ariocarpus*-zaailingen. De vormenrijkdom van *Sulcorebutia crispata* vormt het onderwerp van een artikel van G. Fritz en W. Gertel. Zaadverspreiding bij *Melocactussen* wordt besproken door H. Antesperger. L. Rennemann schrijft over een *Lobivia winterana* met afwijkende bloemkleur. Over de indeling van de Chileense geslachten *Pyrhocactus*, *Thelocephala* en *Neoporteria* door F. Ritter handelt een opstel van W. Heyer. *Echinofossulocactussen* zijn prima liefhebbersplanten, maar lastig wat betreft hun systematiek, luidt de conclusie van G. Gröner.

Kakteen und andere Sukkulenten 36 - 11, nov. 1985.

Sclerocactus glaucus siert de voorplaat van deze aflevering. P. Braun vervolgt zijn belevenissen in de Braziliaanse staat Goias. Een nieuwe methode ter verbetering van de kieming van cactuszaden wordt besproken door E. Haugg. Dezelfde auteur wijdt een bijdrage aan een serie postzegels, uitgegeven t.g.v. het 50-jarig bestaan van de Jardin Exotique in Monaco. *Melocactus uebelmannii*, een nieuwe soort uit Bahia/Brazilië, wordt voorgesteld door P. Braun. *Orostachys spinosus* vormt het onderwerp van een bijdrage van H. Dopp. G. Pichler bespreekt afwijkend bloeigedrag bij *Echinocactus horizontalis*. *Sulcorebutia markusii* wordt behandeld door G. Gröner. Een tweetal interessante hybriden t.w. *x Echinobivia 'Leibnitz'* en *x Ferofossulocactus 'Leibnitz'* worden als nieuwe cultivars voorgesteld door G. Unger.

Kakteen und andere Sukkulenten 36 - 12, dec. 1985

Op de titelpagina van dit nummer staat *Agave utahensis* var. *nevadensis* afgebeeld. Over de verbazingwekkende groei-kracht van *Schlumbergera*-hybriden bericht E. Kleiner. W. Heyer is toe aan deel 2 van zijn verhandeling over Ritters nieuwe indeling van de Chileense cactusgeslachten *Pyrhocactus*, *Thelocephala* en *Neoporteria*. F. Strigl & W. Till publiceren de nieuwbeschrijving van *Gymnocalycium schatzlianum* uit de Argentijnse provincie Buenos Aires. M. Hils bericht over een roodbloeiende *Mammillaria carmenae*.

Mammillaria dixanthocentron wordt besproken door R. Wolf, terwijl *Echinofossulocactus caespitosus* behandeld wordt door H. Nagl. J. Chvstek vergelijkt *Thelocactus matudae* met de beschrijving van *Th. krazianus* en komt tot de conclusie, dat beide soorten nauw verwant, zo niet identiek zijn.

Parodia nivosa wordt in woord en beeld voorgesteld door A. Meiniger. F. Krähenbühl bericht over een afwijkende bloeiwijze bij *Selenicereus hamatus*. Over het gebruik van *Schlumbergera* als entstam handelt een bijdrage van G. Jurzitza. A. Krafczyk bespreekt het verschijnsel, dat er allerlei cactussen in de handel worden gebracht, waarop met lijm strobloemen aangebracht zijn. In de "Cactuskartotheek" worden deze keer *Coryphantha clava*, *Neoporteria clavata*, *Selenicereus grandiflorus* en *Haworthia limifolia* voorgesteld.

A.B. Pullen

CIBA-kalender met Provinciale Landschappen

Kalender 1987, uitgave van Ciba farmaca, Arnhem, formaat 44 x 56 cm, prijs f 19,50. Wie het komende jaar zijn huis wil sieren met de mooiste prenten van Nederlandse landschappen moet beslist deze kalender bestellen. Verdeeld over de twaalf maanden komen de twaalf Provinciale Landschappen in beeld via 70 fantastische afbeeldingen. U ziet foto's van de Groninger borgen tot de duinengebieden van Zeeland en van het Wildrijk in de kop van Noord-Holland tot het dal van de Cottesserbeek in Zuid-Limburg, waarbij de foto's zijn genomen in de tijd waar ze qua maand bijhoren.

U kunt deze kalender bestellen door overmaking van het bedrag op giro 2905300 tnv Ciba farmaca te Arnhem onder vermelding van Provinciale Landschappen-kalender. U kunt hem ook kopen bij de meeste Provinciale Landschappen.

Ludwig Bercht.

INHOUD

Phyllo-sofie - P. van Veen	250
Nieuwbeschrijving: <i>Tephrocactus weberi</i> var. <i>deminutus</i> var. <i>nov.</i> - W. Rausch	251
Een vetplantje voor het raam (21) - W. Sterk	252
Een paar opmerkingen bij het artikel "Sierra de Calmelli" - F. Lampo	254
<i>Mammillaria</i> -reeksen nader bekeken - <i>Ancistracanthae</i> (2) - Th. Neutelings	255
<i>Rebutia kozelsky</i> n.n., mogelijk een kruising van <i>Rebutia senilis</i> subsp. <i>senilis</i> - P. Aarsen	257
Boekbespreking - F. Süpple	259
Het geslacht <i>Pterocactus</i> (slot) - J. Lambert	260
<i>Discocactus lindaianus</i> , rectificatie en aanvulling	264
<i>Lavalaria</i> - H. Pompe	265
Arie de Graaf, Ereïd van Succulenta	267
Voor U gelezen	267
Epifyten - A. van Uijen	268
Sukkelen met succulenten - P.P. van de Puyll	269
Tijdschriften - A. Pullen en L. Bercht	271